

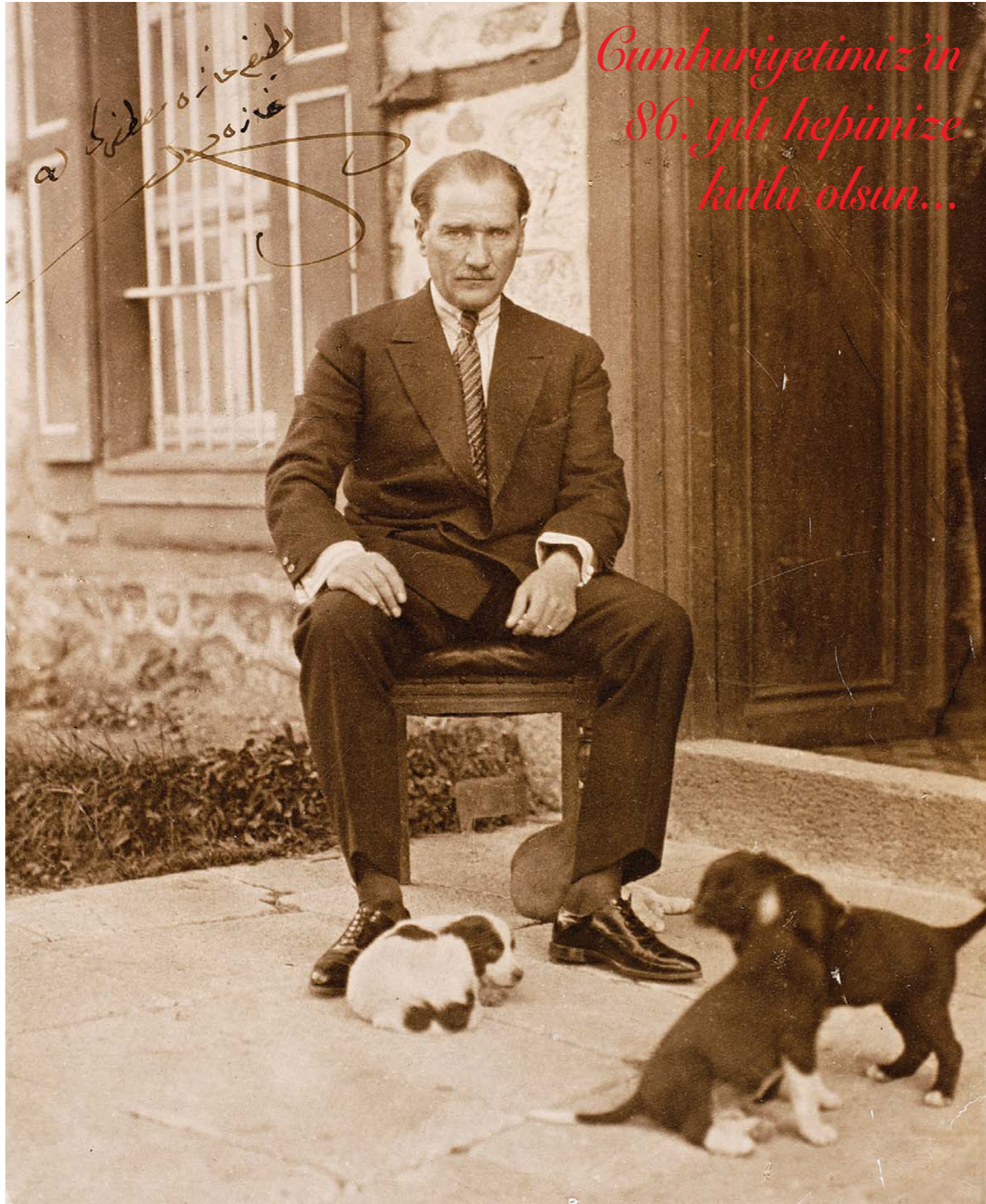
Yaşamınıza “artı” bir katıyoruz

ELGİNKAN TOPLULUĞU YAYINIDIR

EKİM
2009

Dördüncü yılımızı kutluyoruz

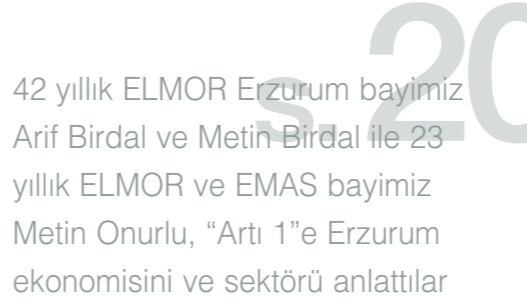
الطيف حازه سلطان
عائزه
Cumhuriyetimiz'in
86. yulu hepimize
kutlu olsun...

Ömer Koç Koleksiyonu'ndan

s. 10

Yeni Fikirler Yeni İşler yarışmasının 2006 yılı galibi PaIMAX grubunun başarı öyküsü, sizi gururlandıracak

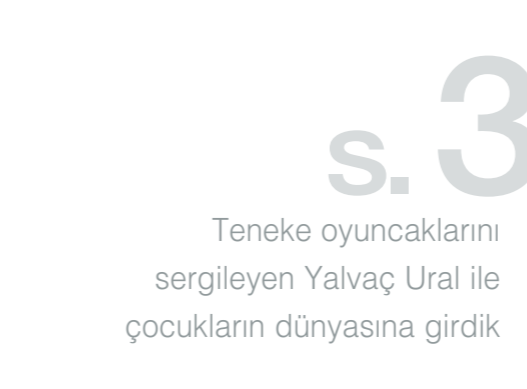

42 yıllık ELMOR Erzurum bayimiz Arif Birdal ve Metin Birdal ile 23 yıllık ELMOR ve EMAS bayimiz Metin Onurlu, "Artı 1"e Erzurum ekonomisini ve sektörü anlattılar

s. 26

Dergi ekibi olarak bayilerimizin de rehberliğiyle Erzurum'un tarihini, doğasını, insanlarını keşfettik. Sizi de 6 bin yıllık bu şahane kentte bir gezintiye çağırıyoruz

s. 38

Teneke oyuncaklarını sergileyen Yalvaç Ural ile çocukların dünyasına girdik

s. 40

Eğitim gönüllüsü Ayşe Kulin "Başöğretmenim" dediği Türkan Saylan'ı anlatıyor

içindekiler

4 Başlarken

5 Vizyon

Hakan Günderen:
"Türkiye'de çok ciddi bir insan kaynağı israfı var"

Vakıf'tan

8 Ahmet Elginkan Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi:
Üç yılda 14 bin 363 kişinin hayatında fark yarattı

10 "Yeni Fikirler Yeni İşler" 2006'nın kazanan projesi eğitim ürünü oldu, kitapçılarda satılıyor

12 Şirketlerden

Birlikte başarmak

20 ELMOR ve EMAS bayimiz Metin Onurlu

23 ELMOR bayimiz Arif Birdal ve Metin Birdal

26 Gezgin

Uygarlıklar kenti: Erzurum

31 Sektörden

Doç. Dr. Saygın Eyüpgiller: "Yapı sektörü düştüğü hızla toparlanır"

34 Akademik görüş

Ahşap mühendisi Erol Karacabeyli ile geleneksel Türk ahşap mimarisine dönüş

36 Tasarım dünyasından

ETMK Başkanı Gülay Hasdoğan endüstriyel tasarımı anlattı

38 Hoş sohbet

Yalvaç Ural:
Oyuncaklardaki tarihin avcısı

40 Açık kütüphane

Ayşe Kulin'in gözünden eğitim ve Türkan Saylan

43 Ajanda

Sizlerle zenginleşerek dört yılı geride bıraktık

"Artı 1"
Yayın Kurulu
her üç ayda bir,
ilk günkü
heyecanla
bir araya geliyor

Elginkan Topluluğu kurulduğu günden bu yana sektörel ve sosyal sorumluluğunu eksiksiz yerine getirmeyi ilke edinmişti. Yarım asrı aşkındır topluma verdiği sözle hem kaliteli ürünler üretmiş hem de ürettiğimizi yatırıma dönüştürmüştük. Beşinci yılına giren dergimiz "Artı 1" ile Holding ve Vakıf olarak çabalarımızı, yatırımlarımızı, başarılarımızı üç ayda bir gözler önüne topluca serebilme imkanı bulduk. İlk sayımıza Elginkan Topluluğu'ndaki artılarla başladık, yaşamdan artıları katarak da devam ettik. Her bir artı, bir birimize bağımızı güçlendirdi, ufkumuzu açtı, bizi zenginleştirdi.

Geçen 16 sayımızın sayfalarını, adeta ülkemizin, Topluluğumuz'un albümünü karıştırır gibi şöyle bir karıştırıyoruz. Bu albümdeki fotoğraflarda ürünlerimizi kullananların yarattıkları katma değerden, Topluluğumuz'un Elginkan Vakfı aracılığıyla eğitime sağladığı katkıdan kareler var. İnsanlarımızın hayatlarında bir fark yaratan kurumlar, binalar, organizasyonlar, özverili çalışmalarının sonucunu gururla taşıyan güler yüzlere, kendilerine sunulan olanakların mutluluğuyla parlayan gözler var.

Ne mutlu bize ki, böyle bir albüme sahibiz. Ama aynı zamanda biliyoruz ki böyle bir zenginliğe "sahip" olunamaz; bu zenginlik ancak emeğe, dürüstlüğe, vefaya, insana, eğitime, kültüre, geleneklere, çevreye verilen değerle "yaratılabilir". "Artı 1" in beşinci yılına adım attığı 17. sayısının sayfalarında da bu değerleri bulacaksınız.

Vizyon sayfamızda ağırladığımız ELMOR Şirket Müdürü Hakan Günderen, sermaye yapısı ve özgücüsü küresel krizi rahatlıkla aşacağını söylediği Elginkan Topluluğu'nun, bir de +1'ine işaret etti. Günderen, performans değerlendirme yöntemlerindeki eksiklikler nedeniyle Türk iş hayatında insan kaynağının israf edildiğini, bu israfın tecrübe birikimini engellediğini, ancak Elginkan Topluluğu'nun bu kıyımın dışında kaldığını anlattı.

Vakıf'tan sayfalarımızda ise sizleri gururlandıracak iki +1'imiz var.

Ahmet Elginkan Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi'ni üçüncü yılını doldurmak üzere olduğu günlerde ziyaret ettik. Üç yıl içinde tam 14 bin 363 izmitli, merkezin seminer ve kurslarından yararlanmış... Vakıf'tan ikinci haberimiz, ana sponsoru olunan Yeni Fikirler Yeni İşler yarışması ile ilgiliydi. Bu yılki yarışmanın elemeleri sürerken, yarışmanın sağladığı motivasyonu anlayabilmek için eski galiplerle konuştuk. Öğrendik ki, benzeri projeler laboratuvar ortamından çıkmazken, 2006 yılı galibi PalMAX grubu, projesini eğitim ürününe dönüştürmeyi ve kitap olarak satışa sunmayı başarmış.

Önceki sayımızda yer alan Van ziyaretiyle ilgili övgüleriniz ve davetleriniz bizleri çok sevindirdi. Bayilerimizle olan ilişkilerimizin en eskiden yeniye doğru kuruluş tarihleriyle oluşan rota, bizi bu kez Erzurum'a götürdü. 42 yıllık ELMOR bayimiz Arif Birdal ve Metin Birdal ile 23 yıllık ELMOR ve EMAS bayimiz Metin Onurlu'dan, Erzurumlular için Topluluğumuz'un değerini dinledik. Ama biz size Erzurum'u anlatmakta gerçekten zorlanacağız. Bayilerimizin değerli rehberliğinde gezdiğimiz bu görkemli kentin doğası, insanları, tarihini hakıyla ifade edecek kelime bulmak gerçekten güç. Cumhuriyetimizin 86. yılını kutlama hazırlığında Mustafa Kemal Atatürk'ün vezirleriyle donatılan Erzurum'dan ayrılırken, Türkiyemiz'in, doğası ve tarihiyle masal diyarı olacak güzellikteki doğusuna, istihdam yaratacak, refah getirecek yatırımların yapılmasını umut ediyoruz.

Yaşamdan +1'lerle devam eden sayfalarımızda ağırladığımız Doç. Dr. Saygın Eyüpçiller, yapı sektörünün düştüğü hızla toparlanabileceğini anlattı. Ahşap mühendisi Erol Karacabeyli ile geleneksel Türk ahşap mimarisine dönüşün yollarını, ahşabın deprem ve çevre açısından yararlarını konuştuk. Endüstriyel Tasarımcılar Meslek Kuruluşu Başkanı Gülay Hasdoğan'ın verdiği bilgilerle, bu mesleğin doğanın korunmasındaki etkisini öğrendik. Adeta birbirini tamamlayan iki haberimizde yazarlarımız Yalvaç Ural bize çocukları anlamayı, Ayşe Kulın ise acı kaybımız Türkân Saylan'ı ve çocuklarımız için yapabileceklerimizi anlattı.

Daha eğitimi ve refah içinde bir toplum, daha mutlu ve güzel bir dünya, daha mutlu insanlar, gençler ve çocuklar için yeni +1'ler umuduyla,

Jülide Nemlioğlu

Jülide Nemlioğlu

Elginkan

ELGINKAN TOPLULUĞU

Adına İmtiyaz Sahibi
A. Yücel Unan

Genel Yayın Yönetmeni ve
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Jülide Nemlioğlu

Yayın Kurulu

Arif Pakkan, Deniz Kılıç, Ekrem Erkut, Habibe Akşit,
Hande Suran, Hakan Ürün, Kumru Sis Eren,
Seda Altınok, Soner Özen

Yayın Yönetmeni
Ülku Karaosmanoğlu

Editör / Belgin Demirel

Görsel Yönetmenler / Metin Özkan, Ergün Sönmez

Fotoğraflar / Batuhan Kıran, Melodi Acar

Yapım
Kesişim Yayıncılık ve Tasarım Hizmetleri A.Ş.
Tel: (0 212) 337 51 99

Baskı ve Cilt
Elma Bilgisayar ve Basım
Halkalı Caddesi, No: 164 B-4 Blok
Sefaköy-Küçükçekmece/İstanbul
Tel: (0 212) 697 30 30

İletişim Adresi

Elginkan Holding A.Ş.
Kemeraltı Caddesi, 17/5-6-7, 34425
Karaköy-İSTANBUL
Tel: (0212) 293 30 00 www.elginkan.com.tr

Yayın Türü / Yaygın, Süreli

Baskı Tarihi / Ekim 2009

Türkiye insan israf ediyor

Hakan Günderen, 25 yıldır E.C.A.'nın rakip şirketlerindeki şimdi Elginkan Topluluğu'nun bir parçası. ELMOR Şirket Müdürü Günderen'e göre kurumların insan kaynakları sistemi yok veya oturmamış. Çalışanın o kurum için değeri ölçülemiyor; kimi dönemsel bir başarıyla terfi ediyor, kimi de belki çok başarılı bir yönetici olacakken gözden çıkarılıyor. Ancak Elginkan, tecrübe birikimini önleyen bu kıyımın dışında.

Hakan Bey, Elginkan Topluluğu'na ne zaman katıldınız?

Aslında 25 yıldır bu sektörün içinde, E.C.A. markasıyla rekabet eder bir pozisyondayken, Ekim 2005'ten itibaren E.C.A. yöneticisi oldum. Alarko, Auer ve Teba'da çalıştım. Auer döküm sobada pazar lideriydi. Ancak E.C.A. 1991'de pazar payı olarak Auer'i geçti. Bu atağı hep takdir ederim. Çünkü Auer çok eski bir marka. Ama E.C.A. iyi bir ürün geliştirerek önemli bir pazar payı elde etti.

Topluluğa Ekim 2005'te katıldım. ELMOR şirketi, Şirket Müdürü emekli olacaktı. Bu pozisyon için teklif aldım. Elginkan Türkiye'de örnek bir kurumdur, çok düşünmeden kabul ettim. Ekim 2005'te müdür yardımcısı olarak başladım, 2006 Şubat'tan itibaren de şirket müdürüyüm.

Elginkan dışardan nasıl bir rakipti? Şimdi kendinizi nasıl bir ailenin ferdi olarak tanımlıyorsunuz?

Elginkan her zaman saygın bir rakipti. Ben de kendimi çok saygın bir ailenin ferdi olarak görüyorum. Yönetim yapısı itibarıyla pek benzeri yok. En önemlisi, kurumsallaşmış olması. Oysa Türk özel sektöründe kurum kültürü oluşamadı. Aile şirketleri niteliğinden çıkıp kurumsal yapıya kavuşmayan şirketler, ikinci jenerasyonun iş sahiplenmediği durumlarda rekabet güçlerini kaybettiler. Ortaya koyduğunuz misyonu en alt kademeye kadar yaymaz ve arkasında sağlam durmazsanız, kurumsallaşamazsınız. Ama burada, o aşamaları çoktan geçirmiş ve kurumsal yapının çok düzgün bir yönetim biçimine dönüşmüş şekliyle karşılaştım. Topluluğa sonradan katılanlarca yadırganabiliyor ama ben yönetim tarzına adapte oldum. Çünkü zaten bu tarza inanan birisiyim.

Yönetici için bu yönetim tarzının avantaj ve dezavantajları nelerdir?

Kişisel karar alıp hemen uygulamaya geçen aceleci yöneticiler için

uygun bir yönetim tarzı değil. Ama paylaşmayı benimsemiş, çalışanların fikrine önem veren, o fikirlerin doğurduğu sinerjiden faydalanan yönetici tipi için de çok büyük bir avantaj.

Bu yapının hız azaltacağı söylenir. Bazı yönetim guruları “önce adım atın, sonra düşünün” diyor. Ama bu, henüz kimsenin farkına varmadığı, sizin fark ettiğiniz, dolayısıyla arkanızda rakip bulunmayan durumlar için geçerli. Yoğun rekabetli sektörlerde bu tip adımlar doğru değil.

Topluluk, bir bakış açısıyla gelenekçi olabilir ama bu, kurumun kültüründe var ve bence değişmemeli. Değişirse, kendisi olmaktan çıkar.

Elginkan Topluluğu da, ELMOR da küresel aktörlük hedefinde. Hedefe doğru alınan yolu anlatır mısınız?

Rahmetli kurucumuz ortaya çok geniş bir vizyon koyarak, henüz 1950’lerde bu işi kurarken dünya şirketi olmaktan bahsetmiş. Son 20, 30 yılda özellikle Amerikan şirketlerinin “multinational company” dediğimiz unvanla hemen her pazarda büyük oyuncular olan markalarını görüyoruz. Bu şirketler en az 100 yaşında. 80, 90 yıl kendi pazarında etkili olup, sonra tüm pazarları zorlamaya başlamışlar. Bana göre bu alt yapı bizde henüz oluşmadı, çünkü Elginkan’ın yaşı henüz genç. Çok uzun vadeli bir strateji oluşturmalı, dışarıya biraz daha fazla bakmalı, biraz cesaretli olmalıyız. Bence kendi gücümüzle atabileceğimiz, dayak yesek de bizi etkilemeyecek adımlar var.

ELMOR nasıl bir şirkettir? Bu okuldan nasıl öğrenciler çıkıyor?

ELMOR, Türk sanayi ve ticari hayatının mihenk taşlarından. Çok önemli bir ekoldü ve hâlâ öyle. Sektörde kurumsal disiplini ilk uygulayan, dağıtım kanalında bunun liderliğini yapan, bu zincirde faaliyet gösteren tüm dağıtım unsurları için bir örnek modeldir.

ELMOR, bugün sektörde çalışan bir çok yöneticinin yetiştiği yerdir. Bu kurum kültürünü alarak yetişmiş olan yöneticilerin, diğer alanlardaki firmalarda tutunduğunu da görüyoruz.

Ben iş hayatımın 23. yılında, bu ekole master yapmaya geldim. Eski iş deneyimlerimle karşılaştırabiliyorum. Başka firmaların elemanları genellikle belli coğrafyalarda çalışırken, ELMOR’un çok geniş bir ürün gamı olduğu, sektördeki her alana girebildiği için çalışanlarının pazarın tümünü görebilme şansı var. Onun için de etkisi çok büyük.

ELMOR’un çalışanları, özellikle iş hayatına burada başlayan ve bu disiplini alan çalışanları, bundan sonraki işyerlerinde de o disiplini arıyor ve devam ettiriyor. Bu da sektör için ELMOR’un önemli bir misyonu.

ELMOR’un ticari karnesine geçmeden önce küresel krizle ilgili değerlendirmenizi öğrenebilir miyiz?

Bu, reel değil finans sektörü merkezli bir kriz. Dünyada reel sektör sayesinde elde edilmiş kârların tekrar borçlar bölümüne aktararak ekstra nema istenmesi ve insanların egolarının da çok fazla şişmesi nedeniyle oluştu. Siyasi yönüne baktığımızda, krizin bilinçli oluşturulduğunu düşünüyorum. Yani artık bu gücün önünde durulamayacağını anlayan bir takım devletler, “Bu sermayeyi nasıl eritiriz, bu gücü nasıl yok ederiz?” düşüncesinden yola çıktı. Parasını kaybedenler, çok zenginler. Servetleri bir ya da iki gecede 30’da, 50’de bir azaldı, hatta ba-

tanlar oldu. Finansal piyasaya hükmeden, bir ülkenin kredi notunu değiştirerek o ülkenin kalkınmasında bile söz sahibi olabilen kuruluşlar, artık Amerika devletinin kontrolü altında.

Bu bence bir dönüm noktası. Dünya bu krizle çok önemli bir yol ayrımına geldi. Globalizmin gidiş yolunun doğru, globalizmi körükleyen kişilerin gidiş yolunun doğru olmaması nedeniyle bu sistemden vazgeçildi, çok net. Artık daha çok gerçek üretim, reel sektör ve biraz daha ulusçuluk ortaya çıkacak. Ülkeler de biraz daha korumacılığa kayacak.

ELMOR’un 2009 performansı ve 2010 beklentisini öğrenebilir miyiz?

Özellikle borç sermayeyle çalışan sanayi kesimi ve reel kesim krizden çok etkilendi. Ancak Topluluğumuz’un sermaye yapısı ve öz gücü, krizi çok rahat aşmaya yeterli. Daralan pazar, bizim gibi marka değeri yüksek olan, ekonomik gücü yüksek, güvenli ve taahhütlerini yerine getirebilen firmalara rekabet avantajı sağlıyor.

2009’a girerken pazarlama stratejileri oluşturduk. Pazar daraldığı için harcamalar da azaldı. Biz de uygun satış promosyonları yaptık. Belki kârlılığımız biraz azaldı ama bu altı aylık dönemde pazar payımızı adetsel olarak ciddi oranda artırdık. 2010’da para dengeleri oturabilir ama yatırım durduğu için pazarın büyüme şansı yok. Biz de yine dar bir pazarda, önemli ve agresif bir oyuncu olacağız.

Hakan Günderen kimdir?

1962’de İstanbul’un Kuzguncuk semtinde dünyaya gelen Hakan Günderen, Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü’nden mezun. Profesyonel çalışma hayatına 1984’te yılında Alarko Holding’te başladı. 1987-1993 yılları arasında Çukurova Holding’e bağlı Auer Pazarlama A.Ş., 1993-2005 tarihleri arasında Teba Şirketler Grubu’nda görev aldı. Teba’da satış müdürlüğü, genel müdür yardımcılığı, genel müdürlük ve grup başkanlığı yaptı. Ekim 2005’ten bu yana ELMOR’un şirket müdürü olarak görev yapıyor.

Yapı sektöründeki “hızlı” değişimleri izliyor musunuz?

Tabii ki yenilikleri yakalarsanız pazarda var olabilirsiniz. Ama inovasyon, yani mevcut bir şeye yeni bir bakış açısı getirmek veya hiç farkına varılmamış bir alanda yeni bir ihtiyaca cevap vermek, gerçekten zor. Yaratıcı olacaksınız, yaratıcı elemanlarla çalışacaksınız, zorluklara direneceksiniz, yeni alanların farkında olacaksınız ve fikrin arkasında cesaretle duracaksınız. Tabii riskin de farkında olmalısınız. Biz yapısal olarak tüm serveti bir günde riske atabilecek bir patron firması değiliz. Biz, Türk toplumunun bir kuruluşuyuz.

Dünyanın karşı karşıya olduğu tehlikeler ürünlerinizi nasıl etkiliyor?

Kıt kaynağınız varsa, onu en ekonomik şekilde kullanmalısınız. Tüm endüstriyel tasarımıyla bunu dikkate alıyoruz. Konforlu ve tasarruflu ürünler... Sadece çeşmede kullanılacak tasarruflu amatörlerle, yılda dört tane Keban Barajı kadar su tasarruf edilebilir. Bunun Türkiye’ye ekonomik değeri, o suyun işletme maliyeti, alt yapı yatırımlarını saymadan, kaba hesapla 4.5 milyar liradır. Farkındalık oluşturmak için her mecrada bunları anlatıyoruz.

Biz yüzde 50-55 su tasarruflu amatörleri çıkardıktan sonra, bütün firmalar ürünlerini bu yönde geliştirdi. Mutluluk duyuyoruz, çünkü bu bizim için rekabet avantajından öte, toplumsal bir sorumluluk.

Ama maalesef Türk tüketicisi ucuzu almaya çalışıyor. Çevreci olmayan bir ekmek kızartma makinesini daha ucuz alabilirsiniz ama belki dört kat fazla elektrik parası ödersiniz. Tasarrufsuz, kötü, niteliksiz ürünleri almak, aslında topluma yapılan en büyük kötülüklerden biridir.

Bay ELMOR’a yeniden hayat vermeyi düşünüyor musunuz?

Bu, zaman zaman tartıştığımız bir konudur. Ama bu çağda Bay ELMOR neyin bayrağını sallayacak, neyin mesajını verecek? Bizim tüm yapılanmamızın da bu bayrağın etrafında oluşması lazım. O dönemlerde nitelikli ürün çok önemliydi. Eğer nitelikli bir ürün yapıyorsanız bu, sizi hemen ortaya çıkarıyordu. Bay ELMOR da bunun farkındalığını yaratmak için ortaya çıkmış bir karakter. Ama bugün çok farklı alanlarda, çok farklı duyarlılıklar var. Bay ELMOR’u, zihinlerdeki şekilde tekrar günümüze taşımanın çok anlamlı olmadığını düşünüyorum.

Nasıl bir yöneticisiniz?

Aslında bu soruyu çalışma arkadaşlarıma sormalısınız. Katılımı çok önemserim. Kapıyı vuran, “gir” dememi beklemeden içeri girer. Yönetimde katılımcılık önemlidir. Zaten Elginkan da bu anlayışla yönetiliyor. Bu nedenle de doğru yerde olduğum inancındayım.

İki şeye önem veririm; birincisi işe kendisinden beklenenin ötesinde değer katan çalışan, ikincisi de güven. Bu iki unsur varsa o ekiple her şey yapılır. Bu unsurun yaratılması da benim görevim.

Resmin bütününe bakarım. Arkadaşlarıma da, bütünde bir doğru varsa, o bütünü tamamlamakla ilgili eksiklikleri sonradan bulmalarını öneririm. Yani olumlu bir resim, üzerinde çalışılması gereken bir ögedir.

Performansın en iyi değerlendirildiği yönetim biçimi nedir?

Biz, yaş itibarıyla orta yaş sınıfında yöneticileriz. Aslında Türkiye’nin yöneticilik yaşına baktığımızda, belki de üst yaş sınıfı demek lazım. Çünkü maalesef Türkiye’de çok ciddi bir insan kaynağı israfı var. Bu kurumların insan kaynakları sistemlerinin bulunmaması veya oturmamasından kaynaklanıyor. Bir kişinin o kurum için değeri ölçülüyor. Dolayısıyla dönemsel başarılarla bazı kişilere terfi yolu açılırken, belki bir çok eksiği olmasına rağmen potansiyeli olan, gelecekte çok başarılı olabilecek insanlar da yolun başında harcanıyor. Bu insanlar farklı sektörlerde sıfırdan başlayarak tecrübe ediniyor. Bu çok ciddi bir israf. 30 yıl aynı sektörde çalışmak belki biraz sektör körlüğü yaratabilir ama, hem o sektör hem kurum için çok değerli bir deneyim ve bilgi birikimidir. Elginkan’da yöneticilerin sektörel yaş ortalaması Türkiye ortalamalarının çok üzerindedir. Bu anlamda performans ölçüm sistemlerini yetersiz buluyorum.

Bütün insan kaynakları sisteminde genellikle paraya dayalı performans ölçümleri vardır, işin manevi yönü hep unutulur. Halbuki bazen prim vermek yerine, “aferin, sen bunu çok iyi yaptın, daha da iyisini yapabilirsin”, demek çok daha etkilidir. Ben bunu yapabiliyorum, yapmak için çaba gösteriyorum.

Biraz iş dışına çıkalım. Hobileriniz var mıdır?

Hobiyi, bir insanın normal yaşantısı içinde mutlu olduğu anlar yaratması olarak tanımlarsak, düşünsel boyutta çok hobim var, ama eylemsel boyutta çok az... Her fırsatta yapmaya çalıştığım hobim, denize açılıp balık tutmak. Müthiş dinlendirici bir şey. Arabamın arkasında mutlaka olta vardır. Bir göl gördüğümde dururum, çocuk arabadayken, bir saatlik bir deneme yaparım. Ama maalesef arkadaş grubumda bu işi seven kimse yok. Ben de balık tutmanın haricinde yalnızlığı seven biri değilim. Dostlarla birlikte olmaktan çok hoşlanırım.

Her fırsatta şehir dışına çıkıp, doğaya giderim. Tatil köylerini sevmem, küçük ve keşfedilmemiş yerleri tercih ederim. Denize girmek yerine çevreyi dolaşırım. Maceracı bir ruhum var ama sadece bu alanda.

Emekli olduktan sonra bir yere gidip, ahşap bir tekne yapmak istiyorum. Hatta internetten çok güzel tekne planları da buldum. Hayalimin peşinden koşmaya başladım. 🚣

Üç yılda 14 bin 363 kişinin hayatında fark yarattı

Kursiyerleri için “kursları, seminerleri, eğitimcileri, çalışanlarıyla mükemmel”. Milli Eğitim Bakanlığı'nın hizmet içi eğitimindeki lise öğretmenleri, “Burası mesleki eğitim merkezi değil, mesleki kültür merkezi” diyor. Üç yılda binlerce İzmitli'nin yararlandığı Ahmet Elginkan Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi'ni, kuruluş yıldönümünün arefesinde ziyaret ettik

Türkiye 1999 yılında, dünyanın “100 yılın felaketi” adını verdiği depremle sarsılmış, onbinlerce insan evsiz ve işsiz kalmıştı. Tüm ülke yaraların sarılması için seferber oldu. Kuruluş amacı vasıflı işgücü yetiştirmek, istihdam imkanlarını artırıcı eğitim kurumları açmak olan Elginkan Vakfı da seferberliğin öncülerindendi. Vakıf Yönetim Kurulu, Manisa Ümmehan Elginkan Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi ile başlayan eğitim kurumlarına Bolu ve İzmit ile devam etme kararı aldı. 2003'te Bolu Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi, 2005'te İzmit Cahit Elginkan Anadolu Lisesi, 2006'da da İzmit Ahmet Elginkan Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (AEMTEM) açıldı. 4 milyon TL'ye malolan AEMTEM, yeni teknolojiyle donatılmış atölye, laboratuvar ve dersliklerini ücretsiz olarak

İzmitlilere sunuyordu. İzmitliler de Vakıf Müdürü Osman Çetin Evranuz'un “Acılı halkımıza karınca kararınca bir katkı” dediği AEMTEM'in dersliklerini doldurdu. Merkez 30 Ekim 2006'daki açılıştan 31 Temmuz 2009'a kadar 14 bin 363 kişinin hayatında iz bıraktı.

AEMTEM'in İzmitliler için taşıdığı önemi, yine onların kalemlerinden okumak lazım. İşte merkezin internet sayfasından bir yorum: “Elginkan Vakfı insanlar için en büyük yatırımı yapıyor, içlerindeki yetenekleri ortaya çıkarmalarını sağlıyor. Merkez mükemmel”. Ve bir başkası: “Burası, okuldan ve normal kurslardan çok farklı. Bu ülkenin böyle kurslara ihtiyacı var”. Bir diğeri: “Eğitim adına yapılmış bu muhteşem yatırımın

önünde eğilmekten başka ne yapılabilir ki... Gelecekteki hayalimi bugün gerçekleştirdiniz”. Ve şöyle devam ediyor: “Vakıf ücretsiz hizmetle bu topraktan kazandığını yine bu toprağın insanına veriyor. Örnek olmalı”, “Kurslar, seminerler, eğitimciler, çalışanlar mükemmel. Teknik lise ve meslek yüksek okulları mezunlarının derslerindeki eksikliği bütünüyorsunuz”, “Sayenizde çok daha iyi bir şirkete geçtim”.

Elginkan Vakfı belgesi iş kapısı açıyor

Neden bu kadar övgü aldığını anlamak için merkezi görmelisiniz. Üç yılı geride bıraktığı halde, sanki dün açılmış gibi, pırl pırl bir bina... Osman Çetin Evranuz ve Vakıf Planlama Uzmanı Filiz Okumuş ile ziyaret ettiğimiz AEMTEM Müdürü Ahmet Taşkın'ın verdiği bilgilere göre en fazla ilgi, bilgisayar kurslarına. Bilgisayar destekli tasarım kurslarından AutoCAD için bin 700, Solidworks için bin 400 kişi sırada bekliyor. Merkezde İzmit meslek liselerinde görevli, branşlarının en iyileri olan öğretmenler ve üniversite öğretim üyeleri ders veriyor. Kurs sonunda Milli Eğitim Bakanlığı temsilcisinin de bulunduğu komisyonun sınavına giren kursiyerlerden kazananlar sertifika, kazanamayanlar ise sadece kursa katıldığına ilişkin belge alıyor. Merkez, eleman aramak için talepte bulunan işverenler ile iş arayan kursiyerlerini buluşturuyor.

Okulu gezmeye çıkıyoruz. Makinelerin, deney tüplerinin yer aldığı dersliklerin önünden geçerken farklı sesler, farklı kokular alıyorsunuz.

Bilgisayar destekli tasarım kursları için binlerce İzmitli sırada

Hizmetiçi eğitim alan lise öğretmenleri, öğrencilerine böyle bir eğitim verememekten üzgün

Vakıf Müdürü Evranuz, Elginkan'ın marka kalitesini eğitime taşıdığını söylüyor

Bir dersliğin kapısını çalıyoruz. Ön muhasebe kursunun verildiği dersliğin “U” şeklinde dizilmiş sıralarında, aydınlık, genç yüzler oturuyor. Bize kendilerini tanıtıyorlar. Yaklaşık 30 kursiyerden sadece biri çalışıyor. Bir kısmı lise veya üniversite mezunu, bir kısmı üniversite öğrencisi olan gençlerin ortak noktaları işsizlik... Kurs hocaları yanımıza yaklaşıp, iş başvurularında ön muhasebe bilgisinin de tercih sebebi olabildiğini anlatıyor. Gençler de AEMTEM'in kapısını çalıyor. Çünkü işverenler Elginkan Vakfı sertifikasının titizliğine güveniyor.

Sırada Milli Eğitim Bakanlığı'nın, bilgi ve becerilerini geliştirmek, verimliliklerini artırmak, bilimsel ve teknolojik gelişmelere uyumlarını ve üst görevlere hazırlanmalarını sağlamak hedefiyle hizmet içi eğitim için AEMTEM'e gönderdiği öğretmenler var. Bakanlık bünyesindeki teknik ve endüstri meslek liselerinin öğretmenleri, bu yıl AEMTEM'de “mikrodenetleyici programlama”, “azaltı kaynaklılığı”, “bilgisayar destekli tasarım”, “temel hidrolik”, “temel pnömatik” ve “temel PCL” konularında eğitim görüyor. Ziyaretimiz sırasında temel pnömatik eğitimi almakta

Başarısı kuruluş felsefesinde yatıyor

Peki Eğitim Merkezi neden bu kadar başarılı? Eğitim merkezlerinin planlamasında büyük katkıları olan Elginkan Vakfı Müdürü Osman Çetin Evranuz'un sözleri, bu başarının tesadüflere dayanmadığını gösteriyor: “Elginkan Vakfı'nın kuruluş amacı, ülke sanayinin ihtiyaç duyduğu vasıflı işgücü yetiştirilmesine ve bu suretle ülkenin istihdam imkanlarını artırıcı eğitim çalışmalarına katkıda bulunmak için eğitim kurumları açmaktır. Eğitim merkezlerimizde yetiştirilmesi hedeflenen ara iş gücünün de hem sanayiye çok faydası var hem meslek sahibi olamamış kişilerin istihdamını sağlayacağı için Türkiye ekonomisine çok katkısı var. E.C.A. kalitesiyle bilinen bir markadır. Biz de aynı kaliteyi burada, eğitim hizmetinde sağlıyoruz. Eğer durumunuzdan memnun değilseniz ve başka kabiliyetleriniz olduğunu da düşünüyorsanız, sizin bu kabiliyetlerinizi daha iyi değerlendirmenize fırsat verelim ve bunları size öğretilim’ diyoruz.

Kent sanayisinin özelliğine bakıyor, sanayi odasından bilgi alıyoruz. Bölgede sanayinin ve iş çevresinin ihtiyaç duyduğu meslekleri belirliyor ve o alanlara öncelik veriyoruz. Halktan gelen kurs talepleri de ‘en çok istenilen faydalıdır’ düşüncesiyle dikkate alınıyor. Her alanda yeni teknoloji makinelerle eğitim veriyoruz ki, kursiyerler iş yerlerinde güçlük çekmesin. Hedefimiz eğitim merkezlerinin sayısını artırmaktan çok, daha etkili olması için düzenlemeler yapmak.

olan 10 ila 14 yıllık öğretmenlerden oluşan sınıfa izlenimlerini soruyoruz.

Kursiyer öğretmenler şaşkın: Burası mesleki kültür merkezi

Kadir Belen (Fatsa) eğitime ve atmosfere hayran kalmış, “Eğitimin böyle kaliteli, üstelik ücretsiz olması beni çok şaşırttı. Keşke her ilde olsa” diyor. Yavuz Ağdaş'ın (Van) ilk hizmet içi eğitimi değil. Bu nedenle karşılaştırmalı bir değerlendirme yapabiliyor: “Her ne kadar tabelada ‘mesleki eğitim merkezi’ yazıyorsa da, bana daha çok bir ‘mesleki kültür merkezi’ havası yaşattı.” Ahmet Okumuş (İstanbul) çok etkilendiği AEMTEM'in olanaklarını öğrencileriyle paylaşamamaktan üzgün; “Maaselef bizler, burada aldığımız eğitimlerin hiçbirini okullarımızda veremiyoruz, pratik yaptrmıyoruz” diyor.

Öğretmen kursiyerler teorik eğitimlerini pekiştirmek için bir fabrikaya teknik gezi yapmak üzere Adapazarı'na, biz de daha binlerce genç insana yol göstermesini, bir kapı açmasını dilediğimiz AEMTEM'e veda ederek İstanbul'a doğru yola çıkıyoruz. 🚩

“Yeni Fikirler Yeni İşler” galipleri gurur veriyor

Kazanan proje eğitim ürünü oldu, SATILIYOR

Gerçek dünyayı sanal dünyayla zenginleştiren projeleri 2006 yılı Yeni Fikirler Yeni İşler yarışmasında birinci olan PalMAX grubu, projeyi ürün haline getirmeyi başardı. Dünya genelindeki benzeri çalışmaların aksine laboratuvar ortamından satışa çıkmayı başaran projenin ilk ürünü, Canlı Kitap

Girişimci üniversiteler Yeni Fikirler Yeni İşler yarışmasında beşinci kez ödüllendirilecek. “Artı 1”, Ocak ayı sayısında, 2009’un kazanan projesini tanıtacak. Ancak daha önce, yarışmanın eski galiplerinin izini sürmek istedik. Acaba, Elginkan Vakfı Mütevelli Heyeti Üyesi ODTÜ’nün “iş bulan değil işveren mezun” hedefiyle başlattığı, Elginkan Vakfı’nın ana sponsoru olduğu yarışma, hedefine ulaşıyor mu? Kazanan proje, verilecek desteklerle teknoloji tabanlı yenilikçi bir işe dönüşmüş mü? Nitelikli işgücüne istihdam yaratacak mı? Cevabı, artırılmış gerçeklik projeleriyle 2006 yılı ödülünü alan dört gencin tutkulu başarı öykülerini anlattığı söyleşide bulacaksınız.

Nasıl bir araya geldiniz? Yarışmaya katılma fikri nasıl doğdu?

Biz dört bilgisayar mühendisi olarak yola çıktık: Gürkan Caner Birer, Furkan Kuru, Mustafa Ayan, Münir Ercan. Hepimiz ODTÜ Bilgisayar Mühendisliği bölümünden dönem arkadaşız. Okulda birlikte proje yaptığımız dönemlerde kendi şirketimizi kurmayı düşünürdük. Ortak projelerimizi gerçekleştirirken, piyasa değerini de dikkate almaya başladık. Üçüncü sınıfta, ders için gerekmediği halde yaptığımız bir proje için OSTİM’e gidip imalatçılarla da konuşmamız ge-

rekti. Zorlandık. Gerçek dünyanın tahmin ettiğimiz gibi olmadığını gördük. Ama bu bizi yıldırmadı, heyecanlandırdı. İş yapmak zordu ama güzeldi. Sonuç olarak dersten üstün bir başarıyla geçtik ama pazara sunulabilecek bir ürün çıkaramadık. Bu dersin ışığında dördüncü yıl bitirme projesi olarak eğitim alanında inovatif bir ürün geliştirme hedefiyle yola çıktık ve başarıyla tamamladık. Bir dönüm noktasındaydık; ya tam zamanlı olarak projeye devam edecek ya da bir şirkete girip kalan zamanımızda projeyi geliştirecektik. Projeyi pazara sürebilmek için tam zamanlı çalışma kararı verdik. Bu sırada Yeni Fikirler Yeni İşler yarışmasına da başvurmuştuk. İlk elemelerde ilk 10’a girmek bizim için yeni bir motivasyon kaynağı oldu. Böylece proje gelişimini yarışmayla paralel götürmeye karar verdik.

Galibiyet ardından sizin için nasıl bir süreç işledi?

Tam zamanımızı projeye verdiğimiz için, olmayan sermayemiz de tükenme noktasındaydı. Kaynak bulmalıydık. Projemiz eğitim sektörüne yönelikti. Özel okullar projeye ilgileniyor ancak proje tamamlanmadan satış söz konusu olamıyordu. Ekipten bir kişi, küçük projeler yaparak projenin devamı için gerekli parayı kazandı. Bu şekilde yarışma fi-

naline kadar ilerledik. Birinci seçildikten sonra bazı değişiklikler oldu. Önceleri sadece ulaşabildiğimiz sınırlı sayıda kişi tarafından bilinirken, artık yarışmayı takip eden, gazete ve televizyonlarda haberleri gören bir çok insan, bizden haberdar olmuştu. Kaynak sıkıntımızın bir süre için çözülmesi, ikinci büyük kazanımdı. Bu noktadan sonra bir çok kişi ve kuruluşla görüşmeler yaptık. Projemizi hangi alanlara nasıl uyarlayabileceğimiz üzerine kafa yorduk. Belirlediğimiz yol haritasıyla çalışmalarımızı ilerlettik.

Artırılmış gerçeklik nedir? Halen hangi alanlarda kullanılıyor?

Artırılmış gerçeklik, temelde sanal dünya ile gerçek dünyayı birleştirmektir. Genellikle yapılan, gerçek dünyaya ait bir görüntüyü alıp görüntünün içine bir takım sanal nesnelere yerleştirmektir. Ancak bu noktada gerçek zamanlılık ve üç boyutluluk anahtar terimlerdir. Artırılmış gerçekliğin bilinen bir örneği futbol maç yayınları sırasında, sahaya çizilen 9.15 çizgisidir. Gerçek saha görüntüsü ile bilgisayarda oluşturulmuş uzunluk göstergesi bir araya getirilerek gerçeklik zenginleştirilmiş (artırılmış) olur. Artırılmış gerçeklik son 10 yılda ciddi bir ivme gösterdi. Eğitimden eğlenceye, savunma sanayinden üretim sanayine çok çeşitli alanlarda kullanılıyor.

Projenizi anlatır mısınız?

Projemizin ilk uygulaması Canlı Kitap oldu. Canlı Kitap, az önce anlattığımız üzere gerçek bir kitabı, bilgisayar teknolojilerinden faydalanarak zenginleştirme fikrine dayanıyor. Peki bu nasıl oluyor? Canlı Kitap, bir kitap ve bir CD’den oluşuyor. Örneğin bizim özel olarak hazırladığımız “Canlı Kitap: Vücudumuzu Tanıyalım” adlı kitabı aldığımızda, kitapla birlikte bir cd gelir. CD’yi bilgisayarınıza takıp içindeki programı kuruyorsunuz. Ardından programı çalıştırıp, web kameranızı, kitabı göreceğiniz şekilde ayarlıyorsunuz. Programı çalıştırdığımızda web kameradan alınan görüntü, bilgisayar ekranında görülüyor. Buraya kadar sıradışı bir durum yok. Ancak kitabın sayfalarını açtığımızda, sayfada anlatılan konuyla ilgili animasyon ve görüntüler bir anda kitabın üzerinde canlanacak. Örneğin iskelet sisteminin anlatıldığı bir konuyu açtığınızda, ekranda kitabın üzerinde duran ve basketbol oynayan sanal bir iskelet belirecek. Siz kitabı sağa sola hareket ettirdiğinizde iskelet de gerçekten kitabın üzerindeymişçesine sağa sola hareket edecek. Hatta kitabı kameraya doğru yaklaştırdığınızda, büyüyen kitap görüntüsüyle birlikte iskeletin de büyüdüğünü göreceksiniz. Okul öncesi çocuklar için de Canlı Masal adıyla yayınladığımız bir seri var.

Kazandığınız projede geldiğiniz aşama nedir?

Canlı Kitap, gerçekleştirdiğimiz ilk proje oldu. Hazır bir ürün olarak kitapçılarda satılması bizi çok gururlandırıyor. Eğitim alanında deneyleri zenginleştirmek için yeni bir projeye başladık. Reklamcılık sektöründe firmaların ürün tanıtımlarını daha etkili hale getirmek için müşterilerimizle beraber çalışıyoruz. Özellikle mobil teknolojilerin gelişmesi ve 3G gibi teknolojilerin yaygınlaşmasını da dikkate alarak, mobil artırılmış gerçeklik uygulamaları da geliştiriyoruz.

Gürkan Caner Birer, Furkan Kuru, Mustafa Ayan ve Münir Ercan, Canlı Kitap başarısının ardından enerjilerini “mobil artırılmış gerçeklik” projesine yoğunlaştırdı

Projenizle artırılmış gerçekliğe yaptığınız katkıyı açıklar mısınız?

Dünya genelinde artırılmış gerçeklik konusunda bir çok çalışma yapılıyor. Bugüne kadar bu teknolojiye en büyük sorun, laboratuvar ortamının dışına çıkamamış olmasıydı. Yani bir çok proje yapıyor ama hepsi ürüne dönüşmeden prototip olarak kalıyor. Bizim bu konudaki en büyük başarımız, ürünü Türkiye genelinde, az bilgisayar bilgisine sahip birisinin bile kullanabileceği bir ürün ortaya koyabilmektir. Bu çok önemli bir başarı. Canlı Kitap benzeri projeler yurtdışında yapıldı ama hiçbirisi bir kitapçıdan alınıp çalıştırılabilecek olgunluğa ulaşamadı. Bunu ilk defa başaranlardan biri olmak bizim için son derece gurur verici.

Bu tür yarışmaları faydalı buluyor musunuz?

Yeni Fikirler Yeni İşler yarışması bir çığır açtı. Bu yarışmadan sonra bir çok teknoloji fikri yapılmaya başlandı. Bu çok sevindirici. Yarışmanın en büyük başarılarından birisi, verdiği ödül miktarı. Verilen ödülün büyüklüğü hem yarışmacıları motive etti hem de ödül sürecinin çok daha eğitici bir hale bürünmesini sağladı. Türkiye’de yurt dışındaki gibi gelişmiş, bir melek yatırımcı sistemi yok. Bu nedenle girişimcilerin özellikle ilk üç yıllarını finanse edebilmeleri oldukça zor ve bir çok girişimci bu zorlukları göremek daha ilk planda projelerine hiç başlamıyor. Yarışma süresince gruplar “inovasyon ve girişimcilik”, “iş planı yazma”, “fikri mülkiyet hakları”, “finansal modelleme”, “yeni ürün geliştirme”, “başarılı takım olmak” gibi konularda eğitim alarak, kendisini ve projesini daha iyi planlayabiliyor.

Büyük yatırımların tercihi

Hadımköy konutları İstanbul Hadımköy'de Kıptaş tarafından bin 12 daireden oluşan Hadımköy Konutları'nın 513 dairesini üstlenen Güryapı İnşaat, Kıptaş ile beraber zarafeti ve estetiği tasarrufla birleştiren E.C.A. armatür ve SEREL vitrifiye ürünleriyle birlikte akrilik küveti tercih ederek İstanbullular'ın kullanımına sunuyor.

Topkapı Merkez Evleri Topkapı'da yeni yaşam merkezi olarak Kıptaş tarafından yaptırılan "Topkapı Merkez Evleri" İstanbul içi yaşamı kolaylaştırmanın yanı sıra tercih etmiş olduğu E.C.A. armatürlerle de tasarrufla estetik birleştirerek yaşam kolaylığının yanı sıra müşterilerine şıklığı da sunuyor.

Kartal Adliye Sarayı Şira İnşaat tarafından dünyanın en büyük adliye sarayı olarak inşa edilen Kartal Adliye Sarayı'nda, çağdaş hizmet anlayışına uygun olarak E.C.A. armatür, SEREL vitrifiye ürünlerinin yanı sıra akrilik küvet ve aksesuarları tercih edildi.

Mutluhan Otel ve Residence İstanbul Maltepe'de Mutluhan Konut Endüstrisi tarafından yapılan Mutluhan Otel ve Residence, müşterilerine daha kaliteli ve şık bir hizmet sunabilmek için E.C.A. armatür ve SEREL vitrifiye ürünlerini tercih ediyor.

Zeugma Müzesi Gaziantep Belediyesi ile Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın ortaklaşa çalışmasıyla yapılmakta olan Zeugma Müzesi ile tarih mirasımız koruma altına alınıyor. Yapımı süren Zeugma Müzesi'nde kalite ve güvenliğin simgesi olan E.C.A. teknik ürünleri tercih ediliyor.

Alba Otel Ankara'da şehir merkezinde yükselen Alba Otel, müşterilerine sunmuş olduğu rahat ve konforlu konaklamanın yanı sıra kalite, estetik ve tasarrufla öncü marka E.C.A. armatür ve SEREL vitrifiye ürünleriyle birlikte aksesuarlarını da tercih ederek, üstün bir hizmet sunuyor.

Bankasya ve Şekerbank Şubeleri Türkiye'de bir çok şehirde hizmet vermekte olan Bank Asya ve Şekerbank, şubelerinin tasarrufla ve hijyene verdiği önemi, şık ve estetik tasarımlarıyla E.C.A. armatür ve SEREL vitrifiye ürünleriyle birlikte aksesuarlarını da tercih ederek gösteriyor.

Pendik Devlet Hastanesi Aram İnşaat tarafından Pendik'te inşa edilen dünyanın sayılı sağlık merkezlerinden olmaya aday Pendik Devlet Hastanesi'nde, estetik ve şık tasarımlarıyla tasarrufla öncü markası E.C.A. armatür ve SEREL vitrifiye ürünlerinin yanı sıra akrilik küvet ve aksesuarları tercih ediliyor.

Ar Sole Serisi: Hem estetik hem ekonomik

Estetik, yalın ve ekonomik fiyatlarıyla 35 mm kartuşlu Ar Sole Serisi, Ar Yak Mamulleri ürün gamına dahil edilerek pazara sunuldu. İlgili seri, "banyo bataryası", "lavabo bataryası", "tek gövde eviye bataryası", "kuğu borulu eviye" ve "lavabo bataryaları", "aplike eviye bataryası" ve "duş bataryası" olmak üzere toplam yedi adet üründen oluşan bir seridir.

E.C.A-SEREL'in üretim sürecine tanık oldular

ELMOR A.Ş. ve Konya Bayisi Paksu A.Ş. ortaklaşa olarak, Manisa'da bulunan Valfsel A.Ş., Valf A.Ş. ve Matel A.Ş. fabrikalarına tanıtım gezisi düzenledi. 28-30 Mayıs ve 4-6 Haziran 2009 tarihlerinde gerçekleşen fabrika tanıtım gezisine, Konya Bayisi Paksu A.Ş.'ye bağlı tali bayiler, mühendisler ve mimarların yanı sıra Konya Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü, Özel İl İdare Müdürlüğü'ne bağlı personelden de katılım sağlandı. Fabrika gezisi sırasında katılımcılar, satış ve pazarlamasını yaptıkları E.C.A.-SEREL markalı ürünlerin üretim sürecini görme şansı buldular.

Ankara Halide Edip Adıvar Lisesi Türkiye'nin enerji tasarruflu ilk pilot okulu oldu

"Türkiye'nin Enerji Tasarruflu İlk Pilot Okulu" E.C.A.'nın yüzde 50 tasarruflu armatürleriyle yenilendi. Ankara Halide Edip Adıvar Lisesi'nde E.C.A. armatürleriyle günde yaklaşık 15 ton su tasarrufu sağlandı. Türkiye çapındaki tüm okulların tasarruflu armatürlerle yenilenerek ülke ekonomisine trilyonlarca liralık ek kaynak yaratılması hedefleniyor

Elginkan Topluluğu tarafından üretilen ve Türkiye yapı sektörünün yenilikçi markası olan E.C.A., "Okullarda Enerji Verimliliğinin Artırılması" projesinde yer alarak, Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği yaptı. Milli Eğitim Bakanlığı'nın projesi kapsamında, E.C.A. armatürleriyle yenilenen Ankara Halide Edip Adıvar Lisesi'nin tüm armatürlerini hibe yoluyla yenileyen Elginkan Topluluğu, standart olarak ürettiği yüzde 50 tasarruflu E.C.A. armatürleri ile kıt olan doğal kaynakları korumayı ve tasarrufla ülke ekonomisine katkı sağlamayı hedefliyor.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından başlatılan ve gelecekte tüm okulları kapsaması öngörülen "Türkiye'nin İlk Enerji Tasarruflu Pilot Okulu" projesine, 2008 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nda altı kişiden oluşan bir AR-GE biriminin kurulmasıyla başlandı. Ankara'da projenin ilk etapta uygulanacağı altı pilot okul belirlendi. Bu pilot okullardan ilki olan Halide Edip Adıvar Lisesi'nde, tasarruflu ürünler uygulaması, haziran ayı itibarıyla tamamlandı.

Raporlarda su tasarrufu

Halide Edip Adıvar Lisesi yönetimi, 2009 Şubat ayından itibaren okulun enerji kullanım endekslerini yazılı olarak raporladı. Okulda, armatürler değişmeden önce ve sonra olmak üzere günlük su kullanımını izlenmeye başlandı. Halen devam eden raporlamaya göre, okulun armatürleri değişmeden önce (2009 Ocak) günlük su kullanım miktarı 23-25 ton olarak tespit edildi. Okul armatürlerinin E.C.A ile yenilenmesinden sonra ise (2009 Mayıs) günlük su kullanımının 10-11 tona düştüğü belirlendi. Yaklaşık yüzde 55 oranına denk gelen bu tasarrufla Halide Edip Adıvar Lisesi'nde bir günde tasarrufla edilen su miktarı 15 ton oldu. Bu yenileme yatırımının 1.5 yılda kendisini amorti etmesi bekleniyor.

Hakan Günderen: Ekonomiye suyla trilyonlarca liralık ek kaynak

Enerji verimliliği projesini desteklemeyi toplumsal sorumluluk olarak niteleyen Elmor Şirket Müdürü Hakan Günderen, 2008 yılı verilerine göre Türkiye'de yaklaşık 67 bin okul bulunduğunu hatırlattı. Türkiye'deki tüm okulların tasarruflu ürünlerle yenilenmesi halinde, tonlarca su ve trilyonlarca liralık para kaynağının ülke ekonomisine döneceğini vurgulayan Hakan Günderen, şunları söyledi: "Elginkan Topluluğu, su ve enerji tasarruflu ürünler üreterek bir yandan ülkemizin kıt olan doğal kaynaklarını korumayı hedeflerken, öte yandan ülkemiz ekonomisine tasarrufla parasal katkı sağlayarak topluma karşı olan sorumluluğunun gereklerini yerine getirmektedir. Bu bakımdan Milli Eğitim Bakanlığı'nın geliştirdiği enerji verimliliği projesini desteklemekten ve toplumsal sorumluluğumuzu bu yolla okullara taşımaktan büyük mutluluk duyuyoruz."

Dakikada bir damla damlatan bir armatürün ayda 50 litre, saniyede bir damla damlatan armatürün ise ayda 3 bin litre suyun israfına neden olduğunu dikkat çeken Hakan Günderen, sözlerini şöyle tamamladı: "Okul, alışveriş merkezleri, havaalanı, kırsal, otopark gibi toplu kullanım yerlerinde suyun gereksiz yere akıtıldığı bilinmektedir. Bir tek damla suyun maliyetine baktığımızda bile, hanelerden başlayarak, tüm toplu yaşam alanlarında tasarruflu ürünlerin kullanılmasının bir zorunluluk haline geldiğini görüyoruz. Bu bakımdan, Milli Eğitim Bakanlığı'nın enerji verimliliği projesini, tüm kurumlar ve vatandaşlar olarak sahip çıkılması ve desteklenmesi gereken bir proje olarak görüyoruz."

EMAR ve Yetkili Servisleri Yıllık Özdeğerlendirme Toplantısı'nı gerçekleştirdi

EMAR ve yetkili servisleri yıllık özdeğerlendirme toplantısını gerçekleştirdi. EMAR A.Ş. yetkili servisleriyle her yıl düzenlenen geleneksel kış sezonu öncesi toplantılarını, bu yıl iftar organizasyonları ile eylül ayında hayata geçirdi. Sırasıyla İstanbul, Ankara, İzmir, Trabzon, ve Gaziantep illerinde düzenlenen toplantılara 142 yetkili servisin katılımı sağlandı.

teknisyenlerine yaz döneminde davranış eğitimleri verilerek bilgi seviyeleri güçlendirildi. Bundan hareketle EMAR A.Ş.'nin yüzde 100 müşteri memnuniyeti hedefinin gerçekleştirilmesine yönelik değerlendirmeler ve hedef paylaşımı sağlandı.

Sırasıyla Servis Müdürü Mustafa Güngör, Hizmet Geliştirme Müdürü Arif Pakkan, diğer süreç liderleri ve son olarak da EMAR A.Ş. Şirket Müdürü Neslihan Yeşilyurt tarafından müşteri memnuniyeti ve pazarlama konularında bilgilendirme yapıldı. EMAR A.Ş. yetkili servislerinin katılımıyla da özdeğerlendirme toplantıları gerçekleştirildi.

Toplantılarda, 2009 yılı servis hizmet performansları, ilk seferde doğru hizmetin sunumu ve yedek parça uygulamalarıyla ilgili bilgiler paylaşıldı. Hizmetin önemli unsuru olan servis; işyerlerindeki müşteri temsilcileriyle sahada hizmet sunan servis

rafından müşteri memnuniyeti ve pazarlama konularında bilgilendirme yapıldı. EMAR A.Ş. yetkili servislerinin katılımıyla da özdeğerlendirme toplantıları gerçekleştirildi.

Bay Emar

Mesleki yeterlilikte yeni dönem

Ülkemizde meslek sahiplerinin standartlarının oluşturulması; mesleklerin vasıflı ve güvenilir kişilerce uygulanmasına yönelik önemli adımlar atılıyor. Bu adımlardan önemli bir tanesi de Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı çatısı altında 2006 yılında özerk bir yapı olarak göreve başlayan "Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK)". Kurum, yaptığı çalışmalarla öncelikli olarak belirlediği sektörlerde meslek standartlarını oluşturmayı hedefliyor. MYK çalışmalarında, işçi, işveren, sektör dernekleri, mesleki eğitim kurumları, üniversiteler gibi pek çok kurumun katılımını sağlıyor. MYK'nun temel görevlerinden biri de Avrupa Birliği ile uyumlu "ulusal mesleki yeterlilik sistemi"ni kurmak ve işletmek. Bu kapsamda, sektörümüzle ilgili ilk meslek standartları 25 Ağustos 2009 sayılı Resmi Gazete'de "Isıtma ve Doğalgaz sektöründe tesisat, montaj, baca, satış sonrası hizmetler"e yönelik meslek standartları yayınlanarak yürürlüğe girdi. MYK, tüm sektörler için yönelik meslek standartlarını 2011 yılına kadar tamamlamayı öncelikli olarak planlıyor. İlgili sektörlerde çalışanların tümünün bu standartlar kapsamında sertifikalandırılması ve kayıt altına alınması hedefleniyor.

Detaylı bilgi www.myk.gov.tr adresinde sunulmaktadır.

2009 E.C.A. kombi bakım kampanyası

Müşteri memnuniyetine iş hedefleri içinde öncelikle yer veren EMAR A.Ş.'nin geleneksel 'indirimli bakım kampanyası' bu yıl 15 Kasım'a kadar sürecek.

Müşteri marka bağımlılığının ve EMAR'ın yetkili servislerine ait bölgesel etkinliğin yükseltilmesi, aynı zamanda mamullerde bakım taleplerinin arttırılarak uzun ömürlü ve sorunsuz çalışmalarının temin edilmesi için 2002 yılından itibaren düzenlenen indirimli bakım kampanyası, bu yıl 15 Ağustos -15 Kasım tarihleri arasında gerçekleştiriliyor.

Kampanya, doğalgaz bulunan il ve ilçelerindeki (İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Eskişehir, Konya, Kayseri, Çorum, Kütahya, Tekirdağ, Erzurum, Kırşehir, Zonguldak, Düzce, İzmir, Manisa, Tekirdağ ve Balıkesir) kombi ve kat kaloriferi kullanıcılarına yönelik uygulanıyor. EMAR, kampanya süresince kombi bakım işçilik ücretlerinde yüzde 20, bakım sırasında olası yedek parça değişimlerinde yüzde 10 iskonto uyguluyor.

EMAR, veri tabanında kayıtlı olan müşterilerinden 40 binine mektupla, 60 bin kişiye ise telefonla olmak üzere toplam 100 bin müşterisine ulaşmayı hedefliyor.

EMAS üç geçişli kazanlar kurumların tercihi

Isıtma mevsiminin yaklaşmasıyla birlikte merkezi ısıtma sistemleri projelerinde de hızlanma görülmeye başlandı.

Özellikle kamu kurum ve kuruluşlarının doğalgaz dönüşümleri, kazan değişimi ile gerçekleşiyor. Kazan markası seçimi söz konusu olduğunda EMAS markalı gaz yakıtlı çelik kazanlar üstün özellikleri, satış sonrası hizmetlerde tüketiciye gösterdiği yakın ilgi nedeniyle birçok önemli merkezin tercihi durumunda. Kayseri Melihşah Üniversitesi 1.250.000 kcal/h kapasiteli gaz yakıtlı çelik kazanımızla ısınacak. En son EPDK'nın 26.460 m²'lik Çankaya Balgat'taki binasının ısınma ihtiyacını gidermek için de çelik kazanımız tercih edildi.

EMAS 2008 yılı Kasım ayı itibarıyla üç geçişli gaz yakıtlı merkezi sistem çelik kazan satışına başladı. Merkezi sistem çelik kazan 80.000-1.500.000 kcal/h kapasiteleri arasında olup 3 bar basınçta çalıştırılıyor. İstendiği taktirde kaskad bağlamak suretiyle daha yüksek kapasitelerde ve daha yüksek çalışma basınçlarında üretim yapılabilir.

EMAS üç geçişli çelik kazanlarla oluşan ısı mümkün olduğu kadar kazanın içinde dolaştırılıyor ve enerjinin tamamına yakınının suya verilmesi sağlanıyor. Bu sistem büyük ekonomi sağlıyor ve kazanın verimini de artırıyor.

Yüksek basınç dayanımlı DIN normlarında dikişsiz ve özel form lu duman boruları sayesinde dar alanda yüksek ısı transferi sağlanıyor. Yüksek sıcaklıklara dayanıklı türbülötörleri, homojen ısı dağılımı için tasarlandı.

Standart kumanda paneli veya ekopanelli pano seçenekler de mevcut. Ekopanelli kumanda panelleriyle brülörler modülasyonlu olarak çalıştırılıyor. İstendiği taktirde panoya dış hava kompanzasyonu yapabilen bir sensör ilave edilebiliyor ve panel ekranından istenilen ayarlar yapılabilir. Bu sayede önemli ölçüde yakıt sarfiyatı sağlanabiliyor. Ekopaneller vasıtasıyla sıcak kullanım suyu için boyler kontrolü yapılabilir.

Kazanlarımızda çevreye zarar verecek özelliklere sahip hiçbir malzemenin kullanılmamasına da özel bir önem verildi.

E.C.A. markalı ısı ürünleri Rize Doğalgaz Fuarı'nda dikkat çekti

E.C.A. Isı Grubu bayilerinden MS Doğalgaz, 15-21 Temmuz tarihleri arasında gerçekleştirilen Rize Doğalgaz Fuarı'na katıldı. E.C.A. Isı Grubu ürünlerini, 14 metrekarelik bir alanda müşterileriyle buluşturan MS Doğalgaz standı büyük ilgi gördü.

50 yılı aşkın süredir sektöründe lider olan E.C.A., fark yaratan, ekonomik, çevre dostu ürünleri ile fuarda dikkatleri üzerine çekmeyi başardı. Fuarda; yağışmalı kombiler, panel radyatörler, havlupan ve valflerden oluşan ısı sistemleri sergilendi.

Stantta E.C.A. panel radyatörlerinin boyanmasında kullanılan Nano-Seramik Teknolojisi'ne dikkat çekilirken, E.C.A. Confeo Premix yağışmalı kombinin çevre ve doğa dostu özelliğiyle birlikte yüksek verimliliğine vurgu yapıldı.

2008 yılına göre fuara katılımın daha az olduğu gözlemlense de MS Doğalgaz standı, E.C.A.'nın geliştirdiği yeni ürünleri, şık sunumları ve üstün teknolojileri ile büyük beğeni topladı.

Elba'da gelecek, akademi ile şekilleniyor

TPM Master Plan çerçevesinde ELBA, hedeflediği yolda kararlı adımlarla yürümeye devam ediyor. ELBA, 2007 yılında yaptığı kick-off başlangıç temizliği faaliyetiyle TPM yolculuğunda, pilot makinesinde "Otonom Bakım"ın dördüncü adımına ulaştı

ELBA, makinalarında "Tam Otonom Bakım" uygulamak üzere belirlediği yol haritasında, eşik anlamına gelen "Otonom Bakım" adımlarını hedeflediği gibi aşıyor. "Otonom Bakım" uygulamalarının kritik dönemeci olarak adlandırılan dördüncü adımda en çok gereksinim duyulan ünite "Akademi&Elba" adı verilen "Eğitim Odası" oldu.

Burada, özellikle imalat personelinin kendi makinesini sahiplenmesi ve "benim makinem" bilincine ulaşması için temel ve teknik konu içerikli teorik ve uygulamalı eğitimler veriliyor. ELBA'da otonom bakım uygulamaları şu şekilde yürütülüyor:

1. Adım- Temizlik ve Kontrol: Burada "Hata Kartı" tanımlaması yapılmış ve personelin makinesinde gördüğü hava kaçağı, su kaçağı, kablo sıyrılması gibi çeşitli olumsuzlukları bildirmesi planlanmıştır. Ayrıca, makinelere elektrik ve mekanik arıza haritaları, çeşitli malzeme saçılması, kaynak tozu gibi kirlilik haritaları oluşturulmuştur.

2. Adım- Karşı Tedbirler: İlk adımda belirlenen faaliyetler eyleme dönüştürülerek, makinelere görünmeyen aksamaları şeffaf hale getirilmiş, dolayısıyla kontrol kolaylığı sağlanmıştır. Yere dağılarak saçılan malzemeler için tava ve kovalar yerleştirilmiş, kirlilikler toplanmaya başlanmıştır. Gerek makine ve gerekse makine donanımıyla ilgili su hattı giriş-çıkış yönünün ve dişli dönüş yönünün işaretlenmesi gibi bazı önlemler alınmıştır.

3. Adım- Geçici Standartlar: Makinelere doğal kötüye gidiş önlenmeye çalışılmış, temizlik, yağlama ve kontrol standartları oluşturulmuştur. Makinaların arıza yapmasını önlemek üzere "Her temizlik

bir kontroldür" sloganıyla makinelere kontrol edilecek, temizlenecek ve yağlanacak aksamaların hangileri olduğunun belirlenmesi faaliyetleri yürütülmüştür. Ayrıca bu adımda personele yağlama eğitimleri verilerek, operatörlerin kendi makinelerini yağlaması öğretilmiş ve uygulamaya başlanmıştır.

4. Adım- Genel Kontroller: Dördüncü adım, TPM sisteminin en önemli ve kritik adımıdır. Verilen eğitimlerin, hem dördüncü adım hem de sonraki adımlarda kendini göstermesi beklenmektedir. Bu aşamada, makinelere üzerinde kötüye gidiş tamamen önlenmiştir. Anormallikler hemen fark edilebildiği için makine güvenilirliği artmış durumdadır. Ve geçici otonom bakım standartları uygulanmaktadır. Operatör bu aşamada, makinesindeki uygunsuzluğu çabuk ve doğru teşhis edebilir ve mesleki eğitimleri almaya hazır duruma gelmiş demektir.

Eğitimlerde ortalama 80 puan

Verilen eğitimlerin sonunda operatörler sınava tabi tutulmaktadır. Her bir konuyla ilgili ortalama 80 puan alan operatör TPM öğretmeni sıfatını taşımaya uygun görülmektedir. Sınavını veremeyen personel yeniden eğitime katılır ve sınavda başarı gösterene kadar eğitime devam eder. Operatörler, "Akademi&Elba"da aşağıdaki eğitimleri sırasıyla alırlar.

Bağlantı Elemanları: Ölçme Tekniği, Teknik Resim, Malzeme Bilgisi, Mekanik, Kaynak Bilgisi, Kumpas ve Mikrometre ile Ölçüm, Egeleme, Zımpara, Matkap ile Delme, Diş Çekme, Cıvata Torklama, Çelik Testeresi, Segman Söküp Takma.

Yağlama Elemanları: Kimya ve Korozyon, Yağlama, Gres Tabancası Kullanma, Pratik Yağ Analizi.

Tahrik Sistemleri: Tahrik Sistemleri, Sac Kesme ve Sac Bükme, Pleksiglas Kesme, Kayış Değişimi, Zincir Ekleme, Rulman Değişirme, Yatak Ayarı, Kaplin Ayarı.

Elektrik: Temel Elektrik-I, Elektrik-II, Sensörler, Sensörler II, Elektrik Ölçüm.

Hidrolik-Pnömatik: Temel Pnömatik, Temel Hidrolik, Akışkanlar Mekaniği, Sızdırmazlık Elemanları, O-ring Değişimi, Teflon Sarma, Keçe Söküp Takma.

TPM sisteminde eğer bir makinede otonom bakım başlıyor ve o makinenin operatörü hata kartı asıyor ise 'Bakıma Yardımcı Operatör Adayı'

unvanını alır. Aynı operatör turuncu kart da asarak toplamda 15-20 adet kadarını kendisi kaldırıyor ise "Bakıma Yardımcı Operatör", dördüncü adımda başlayan eğitimlerden "20 Temel El Beceri" eğitimini başarıyla verirse "Bakımcı Operatör", gösterdiği başarıyla öğretmen olma hakkını kazanmış ise "TPM öğretmeni" unvanını alarak diğer operatörlere ders verebilecek düzeye gelir. Bu unvanları hak eden operatörler brövelerden uygun olanı takmaya hak kazanır.

"Akademi & Elba"da uygulamalı beceri eğitimleri

Personel eğitimi, pilot makine olarak seçilen kaynak hattı personelinde başlayarak diğer makinelere operatörlerine doğru yayılacak şekilde planlanmıştır. Sistem bir binom açılım şeklinde işlemektedir. Öncelikle Bakım-Onarım ekip liderleri tarafından eğitim, imalat postabaşlarına verilmekte daha sonra imalat postabaşları tarafından diğer imalat personeline verilmektedir. Uygulamalı eğitimlerin etkinliğinin artırılması için katılımcı sayısının en fazla üç kişi olması kararlaştırılmıştır.

Şu ana kadar "Akademi & Elba"da 160 kişi toplam bin 793 saat eğitim almıştır

Başarıda eğitimin katkısının bilincinde olan ELBA çalışmalarına yoğun şekilde devam ederek belirlenen sürede pilot makinelere ve diğer makinelere en son nokta olarak görülen yedinci adımı yakalayacaktır. Bunun için en temel ilkesi olan sıfır hata, sıfır iş kazası, sıfır ıskarta ve sıfır tamire ulaşma arzusu en önemli itici gücü olmaktadır.

"Akademi&Elba"da yapılan eğitimlerle personel kalitesi ve bilinci artırılarak, ELBA'nın geleceği daha sağlam temellere oturmuştur.

E.C.A. Uluslararası Teknik Eğitimleri devam ediyor

ELEKS A.Ş. ve EMAR A.Ş.'nin ortaklaşa düzenlediği eğitimler, 2010 yılında da hızını kesmedi. 2007 yılından bu yana her yıl gerçekleştirilen Azerbaycan teknik eğitim ve bayi toplantısı, 26 Haziran Cuma günü Bakü'de gerçekleştirildi.

Öncelikli hedef ülkelerden olan Azerbaycan'da E.C.A. müşterileri ve tesisatçıların katılımıyla Palas Otel'de gerçekleştirilen geniş kapsamlı teknik eğitimde kombi, radyatör kalorifer tesisatı ve ekipmanları hakkında ayrıntılı bilgi verilmesi hedeflendi.

EMAS A.Ş. Şirket Müdürü Cahit Köse'nin de katıldığı eğitimde, pazara yeni sürülen E.C.A. Proteus Kombi'nin teknik özellikleri anlatılarak, 80 tesisatçı katılımcının bilgilendirilmesi sağlandı.

Eğitimin ardından, 2008 yılında en iyi satış gerçekleştiren E.C.A. bayisine Antalya'da beş yıldızlı bir tatil köyünde iki kişilik tatil, sıralamada yerini alan diğer sekiz bayiye ise cep telefonu armağan edildi. Aynı akşam katılımcılara otelde akşam yemeği verildi. Tüm gün süren etkinliklerden duydukları memnuniyeti ifade eden katılımcılar, bu tür teknik eğitimlerin tekrarlanmasını istedikler. ELEKS A.Ş. ve EMAR A.Ş. ortaklığıyla gerçekleştirilen bu teknik eğitimlerin, hedef pazarlarda yaygınlaştırılması planlanıyor.

E.C.A. sonbahara ilkbahar fiyatlarıyla girdi

Isı sektörünün yenilikçi markası E.C.A., 31 Ekim 2009 tarihine kadar devam edecek olan özel kampanyası ile tüketicilere özel fırsatlar sunuyor. Sonbaharda tam yoğunmalı kombiler, konvansiyonel kombiler, panel radyatörler, termostatik vanalar ve York klimaları, ilkbahar fiyatlarıyla, evlerde enerjiyi verimli kullanma ve tasarruf olanağı sunuyor. Kampanya süresince tüketiciler, hem yüzde 20'ye varan oranlarda indirim fırsatından hem de Worldcard'a özel +3 taksit ve 2 ay taksit atlama fırsatından yararlanabilecek.

E.C.A.'nın akıllı kombisi Confeo Premix

Tamamı Türk mühendisleri tarafından geliştirilen ve enerjinin verimli kullanılmasını sağlayan çevre dostu E.C.A. Confeo Premix yoğunlaşmalı kombiler, Ekim 2009 sonuna kadar, ilkbahar fiyatlarıyla çok özel indirimlerle satışa sunuldu. E.C.A. Confeo Premix tam yoğunmalı kombiler, sağladığı yüzde 20'ye varan enerji tasarrufunu doğalgaz faturasına yansıtarak, aile bütçesine katkı sağlıyor.

E.C.A. Proteus Kombi ayda sadece 99 TL'ye

Ayda sadece 99 TL'ye sahip olabileceğiniz E.C.A. Proteus Kombi ile evlerdeki tasarruf oranı katlanıyor. Kampanya kapsamında kullanıcılarla buluşan E.C.A. Proteus Kombi, ilkbahar fiyatlarıyla ayda sadece 99 TL taksitle E.C.A. yetkili satıcılarında Worldcard'a özel +3 taksit ve 2 ay taksit atlama avantajıyla satışa sunuluyor. Kompakt tasarımı, zarif görünümü ve ergonomik kumanda paneli sayesinde tüketicisine kullanım konforu sunan E.C.A. Proteus, küçük hacmiyle evin her köşesinde kendisine yer bulabiliyor.

Sanata değerli bir katkı: Çellonun büyüğü etrafında

Uluslararası İstanbul Müzik Festivali, 5-30 Haziran 2009 tarihleri arasında 500'ü aşkın yerli ve yabancı sanatçıyı ağırladı. Genç viyolonsel ustası Çağ Erçağ da enstrümanlarında kendi kuşağının en önemli isimlerini Süreyya Operası'nın eşsiz ortamında "müzikal bir dostluk" konserinde buluşturdu. Elginkan Holding'in sponsorluğunda yapılan konserde, ünlü flütistler Bülent Evcil ve Halit Turgay, piyanoda Muhiddin Dürrüoğlu ve klarnet sanatçısı Ferhat Göksel ile barok müzikten Piazzolla'ya uzanan bir repertuar etrafında ilk kez bir araya geldi. Konserde Johann Sebastian Bach'dan "Viyolonsel Süiti", Joseph Haydn'dan "İki Flüt ve Viyolonsel İçin Londra Üçlüleri", Johannes Brahms'dan "Klarnet, Viyolonsel ve Piyano Üçlüsü", Sergei Rachmaninov'dan "Vocalise", Astor Piazzolla'dan "Oblivion" ve "Libertango" seslendirildi. İzleyicilerin büyük ilgi gösterdiği bölüm ise Erçağ'ın bestesi olan "Kara-deniz'in seslendirilmesi oldu. Tarihi Süreyya Operası'nı dolduran dinleyiciler, sanatçıları alkışlarıyla tekrar tekrar sahneye çağırdı.

Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'nın viyolonsel grup şefliği görevinin yanı sıra solistlik kariyerine de devam eden, önümüzdeki dönem Viyana Konzerthaus'da bir konser verecek olan Çağ Erçağ'ı, festival boyunca gerçekleştireceği üç konser içinde en çok "Çello Etrafında Buluşmalar" heyecanlandırmış. Kendi bestelerinin de yer aldığı "Saklıkent"

adlı bir albümü de olan Erçağ, Türkiye'de çelloya olan ilginin arttığını belirtiyor. Bu gelişimde katkısı olduğunu da düşünen Erçağ, "Ben yalnızca klasik müzik icracısı değilim. Diğer müzik türleri ile de ilgilendiğim için çello enstrümanını farklı kitlelere de yaydığımı düşünüyorum. Örneğin Teoman, Sertab Erener, Şebnem Ferah gibi isimlerle solo çello olarak aynı sahneyi paylaşıyorum, albümlerinde çalıyorum" diyor.

“Elginkan Topluluğu’nun krizde yatırımlarla büyümesi biz bayilere umut veriyor”

Dadaşlar diyarından, zamanında Fenerbahçe’den bile transfer teklifi almış bir futbol tutkunu, sevilen bir hayırsever, inşaat sektöründe saygın bir işadami...

Metin Onurlu, babadan devraldığı ELMOR ve EMAS’ın 23 yıllık bayii Zafer Ticaret’i üçüncü kuşağa taşımayı hedefliyor. Elginkan Topluluğu’nun kriz sürecinde yeni yatırımlarla büyümesinin bayiler üzerinde bir umut dalgası yarattığını söylüyor ve devam ediyor: **“Herkes bu kriz ortamında elini taşın altına sokmalı. Kriz, elbirliğiyle atlatılacak”**

Soldan sağa:
EMAS Trabzon Bölge Sorumlusu
Bilhan Sula, Metin Onurlu,
Jülide Nemlioğlu,
ELMOR Satış ve Pazarlama Müdürü
Hakan Ürün, ELMOR Trabzon
Bölge Sorumlusu Ahmet Bankoğlu

Metin Bey sizi tanıyabilir miyiz? Ticarete ne zaman, nasıl başladınız?

1947’de Erzurum’da doğdum. İlk ve orta öğretim ardından İstanbul’da inşaat mühendisliği okudum. Babamız zaten farklı firmaların bayiliğiyle inşaat malzemeleri satıyordu. Dolayısıyla döndüğümde işim hazır. Yolumuza yapı ve ısı grubu olarak devam ettik. Babam vefat edince de şirketin başına geçtim.

Elginkan Grubu ile yollarınız ne zaman kesişti?

Yollarımız Odöksan bayiliği sayesinde kesişti. Çok önemli bir adımdı bizim için. Tesisat malzemesinin yanı sıra ısıtma soğutma sistemlerine geçmemiz, biraz da piyasanın istekleri doğrultusunda gelişti.

Bugün işlerimizde ısıtma biraz daha ağırlıkta. Bunun nedeni ilimizde doğal gazın gelmesi. Ancak doğal gaz yatırımları ilk günlerdeki gibi değil. Çünkü Erzurum’da altı ay boyunca 24 saat kaloriferi yakıp, eksi 25 dereceyle baştirmek zorundasınız. Bu da vatandaşa pahalıya geliyor. Ekonominin biraz daha iyileşmesi ve doğalgazda yapılacak indirim benzeri kolaylıklarla, ilimizin büyük potansiyeli ortaya çıkacaktır.

Siz ticaret hayatına atıldığınızda nasıldı Erzurum ekonomisi?

Şimdiki kadar gelişmemişti. 1980’den sonra Turgut Özal hükümeti zamanında başlayan kooperatifleşme, Erzurum’un gelişmesini sağladı. İnşaatların artması farklı sektörler için de olumlu etki yarattı. Erzurum bir anlamda altın çağını yaşadı. Bugün ise ticaretle ilgili sıkıntı çok fazla. Erzurum’da ticaret hâlâ güven ilişkisine dayalıdır. Öyle ki, ticaret geleneğimiz nedeniyle alacağınızı bile isteyemezsiniz. Eskiden bu gelenek çok iyi yürüyordu. Çünkü insanlar ödemelerini ak-satmazlardı. Ancak artık güç yokluğundan ödeyemiyorlar.

Küresel ekonomik krizin etkisiyle mi?

Kriz Erzurum’u etkiledi etkilemesine ama zaten iki-üç yıldır büyük bir durgunluk vardı. Küresel kriz, sadece ortalığı biraz daha karıştırdı. Şehirleşme ve kooperatifleşme şehrin kalkınmasında uzun süre

lokomotif görevi gördü. Ancak ne yazık ki inşaat faaliyetleri eski seviyesinde değil. Devletin kooperatifleşmeye kredisi ve desteği bitti. Artık toplu konut uygulaması var. Ama onun da Erzurum’a bir faydası olmuyor. Çünkü projeleri ilimize yabancı müteahhitler alıyor ve malzemeleri genellikle dışarıdan getiriyorlar. TOKİ inşaatlarının işçileri bile dışarıdan geliyor. Evet şehirleşme devam ediyor, toplu konut inşaatları sürüyor ancak Erzurum’a bir faydası yok.

Genel ekonomisine baktığınızda Erzurum hiçbir zaman zengin bir şehir olmadı; bu durumun da yarattığı bir sıkıntı var tabii. Aşkale’deki çimento ile şeker fabrikası hariç ilimizde bir sanayi kuruluşu bulunmuyor. Erzurumlular için hayvancılık ve tarım vardı, ancak artık karınlarını doyurmayan bu işleri yapmak istemiyorlar.

Böyle bir kriz döneminde Elginkan Grubu ile çalışmanın sizin ve diğer bayiler için anlamı nedir?

Saygınlık ve kurumsal bir şemsiyenin altında yer almak avantajlar sağlıyor. Ticaret hayatında Elginkan ve E.C.A. markalarının büyük bir ağırlığı var. Ödemelerin dengelenmesinde bile faydası oluyor. Böyle bir firmanın ve ailenin bayisi olmak, parçası olmak, bir gurur ve onur vesilesi.

Sizin bayi olarak talepleriniz, önerileriniz var mı?

Erzurum’da bildiğiniz gibi kış uzun sürer. İlimize uygulanan vadelerin de bu durum dikkate alınarak düzenlenmesi iyi olur.

Ürün gamımız çok çeşitli ve kaliteli. Pazarlamada biraz daha etkin olmalı ve Elginkan ürünlerinin kalitesini herkese duyurmalıyız. ➔

Gerçi Erzurumluların zaten Elginkan ürünlerine büyük ilgisi var. 366 bin nüfuslu Erzurum'da E.C.A. markası kendine sağlam bir yer edinmiştir.

Elginkan Grubu ile işbirliğinin çocuklarınızla da sürececek mi?

Elbette. Ben nasıl babamdan devraldıysam, oğlumun da işimizi devam ettirmesini isterim. Bu yıl işletme bölümünü bitirdi, inşallah beraber çalışacağız. Birlikte işi geliştirme ve büyütme hayallerimiz var. Umuyoruz önümüzdeki dönemlerde krizin getirdiği sorunlar ortadan kalkar, Erzurum büyür ve gelişir, hayallerimizin yolu açılır.

İş hayatına atılacak gençlere neler tavsiye edersiniz?

Dürüstlük, gerçekçilik ve kararlılık... Ben bu ticari ilkeleri babamdan aldım, gençlere de tavsiye ederim.

Elginkan Topluluğu'nun ilke edindiği "ebedi müessese" kavramını siz de uyguluyor musunuz?

İşin babadan oğula geçmesi prensibi ailelerde çok önemli. Elginkan'da manevi değerlerle birlikte ön planda yer alan "ebedi müessese" kavramı, bizim gibi küçük aile işletmelerine de örnek oluyor. Kurumsallaşma ile ticari bir faaliyetin önemi daha da artıyor. Babamdan bana kalan bu müessese, inşallah oğluma, ondan da torunuma geçerek faaliyetini sürdürecektir.

Futbol tutkunuzla biliniyorsunuz. İş hayatının, bu tür ilgi alanlarıyla birlikte yürütülmesini önerir misiniz?

Futbol büyük bir tutku benim için. Yıllarca severek oynadım. Belki bugünkü astronomik rakamlar olsaydı, gençken o alana bile yönelebilirdim. Bu tutkumun iş hayatıma hem olumlu hem olumsuz etkisi oldu. Erzurumspor'un yönetiminde yer aldım. Bir yandan işinize ayracağınız zamanın bir kısmını hobiniz için kullanıyorsunuz ama diğer yandan bu ilgi, çevrenizi genişletmenizi ve yeni ticari ilişkiler kurmanızı sağlıyor.

Ne yazık ki Erzurumspor'un da durumu çok iyi değil. Benim oynadığım tarihlerde Erzurumluların Erzurumspor'a verdiği destek yeterli oluyordu. Artık astronomik bütçeler, inanılmaz transfer rakamları nedeniyle klüpleri yaşatmak çok zor.

Elginkan Grubu ile bir ortak noktanız da sosyal sorumluluk bilincine sahip olmanız. Bir başkasının hayatında yeni bir umut, çare olmak nasıl bir duygu?

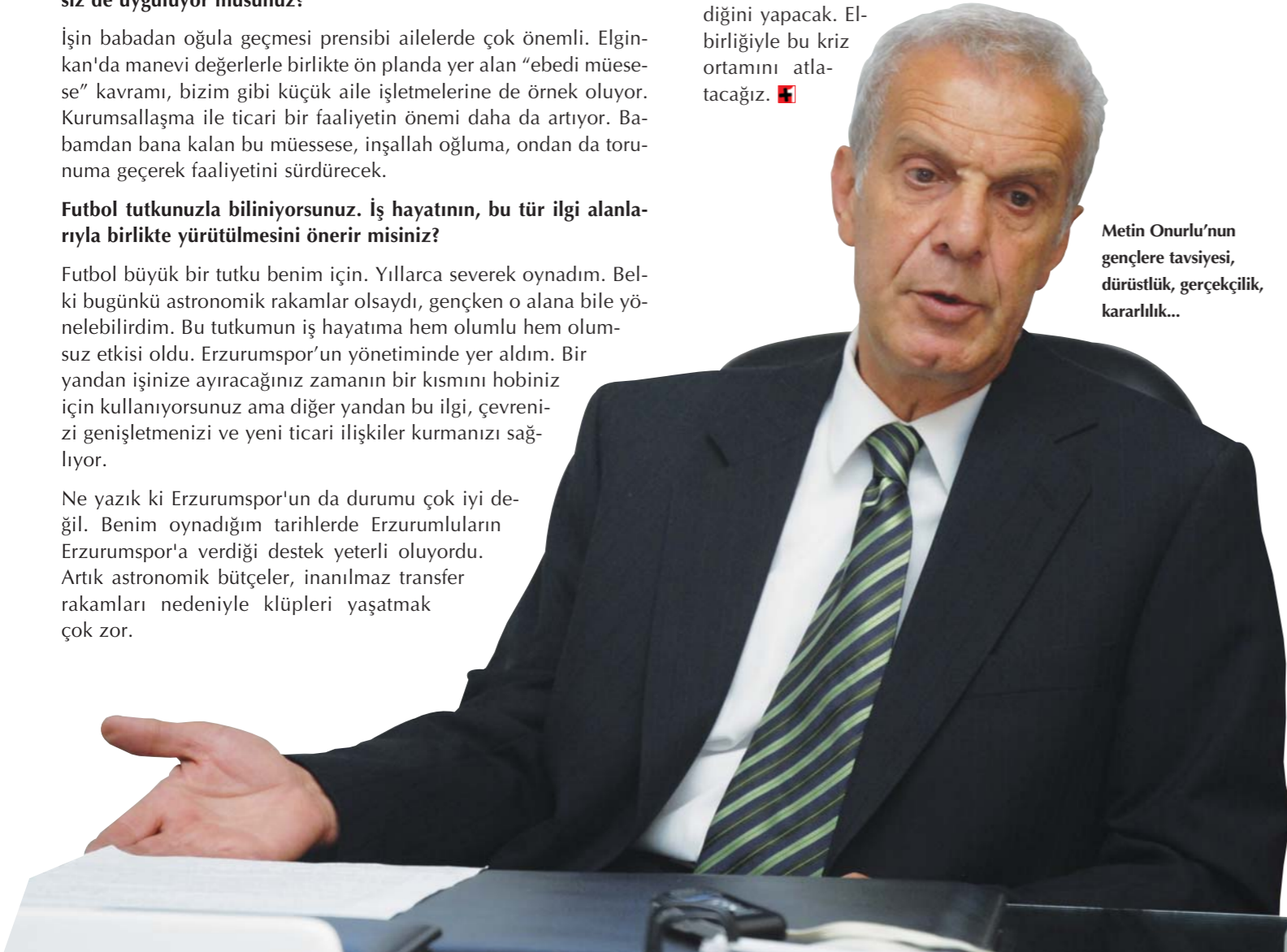
Kendi çapımızda bir şeyler yapmaya, yardıma ihtiyaç duyanları bulmaya çalışıyoruz. Zaten Erzurum'un geleneğinde vardır. Dadaşlık mertlik, doğruluk ve dolayısıyla yardımseverliktir.

Dergimizi izliyor, yararlanıyor musunuz?

Takip ediyoruz ve okuduğumuz yatırım haberleriyle de daima gurur duyuyoruz.

Böyle bir kriz ortamında yatırım yapabilmek çok zor. Kriz sürerken küçülmek, aksine yatırımlarla büyümek bayilere umut veriyor. Herkes bu kriz ortamında taşın altına elini koyacak. Bayisinden çalışanına, yönetiminden temsilcisine herkes üstüne düşeni, aynı çatı altında olmanın gerektirdiğini yapacak. Elbirliğiyle bu kriz ortamını atlatacağız. **+**

Metin Onurlu'nun gençlere tavsiyesi, dürüstlük, gerçekçilik, kararlılık...

“Erzurumlular markamıza biz de onlara güveniyoruz”

Tesmal Yapı Malzemeleri şirketi, yarım asra yakın ELMOR bayiliğiyle adeta Elginkan Holding'in Erzurum'daki tarihi. Hacı Celal Birdal'ın 42 yıl önce başlattığı bayiliği ikinci kuşak olarak sürdüren Arif ve Metin Birdal, bu uzun tarihi şöyle açıklıyor: **“Evet bu büyük başarı ama bu başarı bizim ticari becerimizden çok ürünün kalitesinden kaynaklanıyor”**

Şirketinizin kuruluşunu ve sizlerin ticarete geçişinizi anlatır mısınız?

Arif Birdal: Bu bayilik müessesesinin kuruluş tarihi 1967'dir. Yani 42 yıldır ELMOR bayisiyiz. Biz de ortaokul yıllarımızdan itibaren rahmetli babamıza yardımcı olmaya başladık. İlk ve orta öğretimi Erzurum'da tamamladıktan sonra üniversite için İstanbul'a gittik. Ben mimarlık, kardeşim Nurullah tıp fakültesine devam ettik. Üç yıl çalıştıktan sonra mimarlığın bana göre olmadığını anladım ve babamızın işine döndüm.

Kurulduğu yıllarda Erzurum havalisinde tek bayiydik ve 104 tali müşterimiz vardı. Kars, Erzincan, Ağrı, Van ve Erzurum'a hizmet veriyorduk. Ancak piyasaların daralması sonucu Erzurum'a çekildik.

Erzurum ve civarında insanların E.C.A. markasına büyük güvenleri vardır. Örneğin Iğdır ile İspir halkı E.C.A.'dan başka ürün almaz.

Dile kolay 42 yıl; bu bir başarı hikayesi...

A.B: Evet ancak bu büyük başarı, bizim tezgahtarlığımız veya ticari becerimizden çok ürünün kalitesinden kaynaklanıyor. Türkiye'nin en kaliteli markası E.C.A.'dır. Bu, tartışılmaz. Size bir anımı aktarayım. Bir tarihte yaşlı bir bey hışımla mağazaya girdi, “Sizden aldığım batarya bozuk çıktı” dedi. “Eyvah” diye geçirdim içimden, “Şimdi fırçayı yiyeceğiz.” Amcayı sakinleştirmeye çalışarak bataryayı ne zaman aldığını sorunca, gülerek, “17 yıl” dedi. Meğer bize takılıyormuş. Tam 17 yıl önce babamdan almış bataryayı. Dünyalar benim oldu. İşte ürün böylesine kaliteli olunca, başarı biraz da kendiliğinden geliyor.

Başarının bir başka nedeni de yönetimle olan ilişkilerimiz. ELMOR bünyesinde çok dürüst ve doğru insanlar çalışıyor. Sanki bir süzgeçten geçirilmiş ve seçilmiş insanlar...

Şunu da söylemek lazım: Son zamanlarda özel şirketlerin de devlet kurumları gibi hantallaştığını görüyorum ama E.C.A.'da buna rastlamadık.

Sektörünüz açısından Erzurum'un en parlak dönemi ne zamandı?

A.B: Yapı sektörü 1990'a kadar Erzurum'da altın dönemini yaşadı. Kooperatif sisteminde çok rahat çalışıyorduk. TOKİ'ler devreye girince yapı sektörü bitti. En kalitesiz ürünler kullanıldı. Bölgesel ekonomi hiçe sayıldı. TOKİ binalarını üstlenen müteahhitler farklı bölgelerden geldikleri için Erzurum esnafıyla çalışmıyor. Biz de onları tanımıyor, dolayısıyla güvenemiyoruz. Benden bin ürün istese, satmaya cesaret edemem. Zaten kârlar çok düşük tutuluyor, bir de çekini hemen ödemese ne yaparız? **➔**

Soldan sağa: Metin Birdal, Ahmet Bankoğlu, Hakan Ürün bir araya gelmez ELMOR'u konuşurlar.

Arif Birdal (solda) ve kardeşi Metin Birdal (üstte), baba mesleğini sürdürmekten mutlu. Nurullah Birdal ise şirket ortağı ama doktorluk mesleğini sürdürüyor.

Zamanında inşaat sektörünün ağırlığını çeken kooperatifler, şehrin ekonomisine de katkı sağlıyordu. Bu sisteme devam edilebilir. Kooperatifleşmeyle bölgede 500 binayı bir müteahhide yaptırmak yerine 10 müteahhide 50'şer bina yaptırılsa, bölge ekonomisi de canlanır. İnşaata 100'ü aşkın sektör bağlıdır. Düşünün ki paspasçı bile yeni evler yapıldığında para kazanır. Bunu bakanlara, milletvekillerine de anlattık ama aksine bu iş daha da genişletiliyor.

Kent ekonomisini olumsuz etkileyen bir başka konu da büyük alışveriş merkezleri. En küçük esnafın gelirin bile göz dikilmiş durumda.

Metin Birdal.: Bu sorun gerçekten çok mühim. Erzurum'da sanayi yok. Peki Erzurumlular nasıl geçiniyor? Esnaf sayesinde dönüyor şehir ekonomisi. TOKİ şantiyesinin yanında küçük bir bakkal var. "Hadi hayırlı olsun, işlerin açılır" dedim, "Ne işi abi?" cevabı verdi,

"Ekmek fırınına bile içeri kurmuşlar." Düşünün, şehir ekonomisine bir ekmeklik katkısı bile yok koca inşaatların! Elginkan yönetimine bu konudaki titizlikleri için teşekkür ediyorum; bizim bayilik sistemimiz var. Mesela 2 bin konut için batarya talebi vardır ve bu miktardaki batarya Holding Yönetimi aracılığıyla satılır. Zaten bayiler bu talep karşısında yetersiz kalır. Ancak yönetim, mahalle arasındaki sıhhi tesisatçıya bile E.C.A. ürünleri verirse, olmaz! İşte diğer firmalar bunu yapıyor. Bunun bir geri dönüşü olacak, işte o zaman Elginkan Yönetimi'nin ne kadar doğru bir iş yaptığı ortaya çıkacak.

A.B.: Erzurum ekonomisinde yıllardır büyük bir gerileme görülüyor. Yani Erzurum'da kriz yıllardır yaşanıyor.

Böyle bir ekonomide Elginkan Grubu çatısı altında bulunmanın sonuçları nelerdir?

A.B.: Böyle bir işbirliğinin parçası olduğum için çok mutluyum. Mutluluğumun iki temel nedeni var. Birincisi, kaliteli ürün sattığım için hiçbir zaman başım ağrımadı, insanlarla çok sağlam bir ticaret bağı kurabildim. İkincisi de E.C.A. bayisi olmanın getirdiği saygınlık... Bayilik almak istediğimizde, başka hangi markanın bayisi olduğumuzu sorarlardı. ELMOR'un bayisi olduğumuzu söyleyince; ELMOR'un herkese bayilik vermediğini görür ve bizi soruşturmak zahmetine bile girmezlerdi. Buna benzer çok avantaj gördük, yaşadık.

Elginkan Grubu ile işbirliğinizin sürekliliğini değerlendirir misiniz?

A.B.: "Ebedi müessese" bütün kurumların örnek alması gereken bir kavram. Türkiye'de kurumların uzun süreli devamı, sosyal saygınlığı yeni yeni anlaşılıyor. Elginkan Vakfı'nın çalışmalarıyla "ebedi müessese" kavramı bizim için çok daha önemli bir yere geldi. Biz de kardeşimle beraber bizden sonraki neslin bir 40 yıl daha işimizi devam ettirmelerini isteriz. Açıkçası bu potansiyeli de görüyorum. Nüfus artıyor, konut ihtiyacı her zamankinden daha önemli hale geliyor. Ataerikil aileler artık yok, eskiden evlendiğinizde evin yanına bir oda yapılırdı. Şimdi iki nüfuslu aileler, 200 metrekaresi beğenmiyor. Konut üretimi devam edecek... E.C.A.'dan kaliteli bir başka armatürün de ortaya çıkacağını sanıyorum.

Ticari hayatın karmaşası düzelecek. İşte o zaman Elginkan bayisi olarak bizim işimiz de rahatlayacak ve çocuklarımıza istediğimiz geleceği verecek bir yapıya kavuşacağız.

Dergimiz aracılığıyla dikkat çekmek istediğiniz bir konu var mı?

A.B.: Yedek parçalarımız çok pahalı, bu sıkıntıyı aşmalıyız. Rekabete bizi zorlayan yedek parça pahalılığını ortadan kaldırmalıyız.

Dergimizi takip ediyor musunuz?

A.B.: Evet her sayısını mutlaka okuyoruz. Oldukça faydalı oluyor. Önemli yatırımlar, bilgiler ve diğer meslektaşlarımızın görüşleri bizim için ufuk açıcı...

Arif Birdal'a göre şirketin 42 yıllık başarısının nedeni, ürünün kalitesi.

**Metin Bey biraz ekonomi dışına çıkararak sizin kayak tutkunuzu ko-
nuşmak isteriz. Erzurum'da kayak geleneğini başlatanlardansınız...**

M.B.: Kayağa Palandöken'in en bakir zamanında, henüz oteller yokken başladım. Uzun yıllar çok keyif alarak kaydım; geçtiğimiz yıllarda ayağımı kırıncaya kadar.

Palandöken'in güzelliğini, kurduğumuz Erzurum Kayak Klübü aracılığıyla tanıtmak için uzun yıllar çaba harcadık.

Erzurum'un kış sporlarında büyük potansiyeli var. Palandöken, Türkiye'nin en uzun kayak pistine, Avrupa'nın en kaliteli karına sahiptir; kar doğru korunursa Haziran'ın ortasına kadar kayak imkanı sunar. Ancak iki yıldır kar yağışında ciddi bir azalma var. Bu da, yerleşim yerlerinin dağ eteklerine kaymasından kaynaklandı.

Önümüzde Palandöken'in tanıtımı için 2011 Üniversitelerarası Kış Oyunları (Universiade 2011) imkanı var. İnşallah 2011'de kar yağar da, bu organizasyondan alınımızın akıyla çıkarız. **+**

+ Servislerimize merhaba

Dergi ekibimizin Zafer Ticaret ve Tesmal Yapı Malzemeleri şirketi ardından Erzurum ziyaretindeki en önemli durağı servislerimizdi. Hacimehmetoğulları Teknik Servisi, Elginkan Topluluğu'na iki yıl önce katılmış. Erzurum'un en başarılı servislerinden biri olarak gösterilen servisi Ömer ve Selim Güllüce kardeşler işletiyor. Güllüce

kardeşler bu pırl pırl mekanda ısı ve tesisat servisi yapıyor. Ardından Elginkan Topluluğu'na henüz Ocak 2009'da katılan Eren Teknik'e gidiyoruz. Kombi servisi veren Hümmet Çelik, hizmetini zaman zaman şehir dışına da taşıdığı için sert kış koşullarına karşı hazırlıksız yakalanmamak amacıyla 4x4 arazi aracı satın almış.

Uygarlıklar kenti Erzurum

Macerası 6 bin yıl önce Hurriler ile başladı. Urartular, İskitler, Medler, Persler, Araplar, Sasaniler, Romalılar ve Bizanslılar'ı ağırladı. 1071 Malazgirt zaferiyle birlikte de Saltuklular, Selçuklular, İlhanlılar, Osmanlılar'ın evi oldu. Genç Türkiye'nin ise kahramanıydı. Dadaş kenti Erzurum'da sizler için bu 6 bin yılın izini sürerken, benzersiz doğasına, candan insanlarına, tarihine, her an her yerde birisiyle karşılaştığımız çeşmelere hayran kaldık

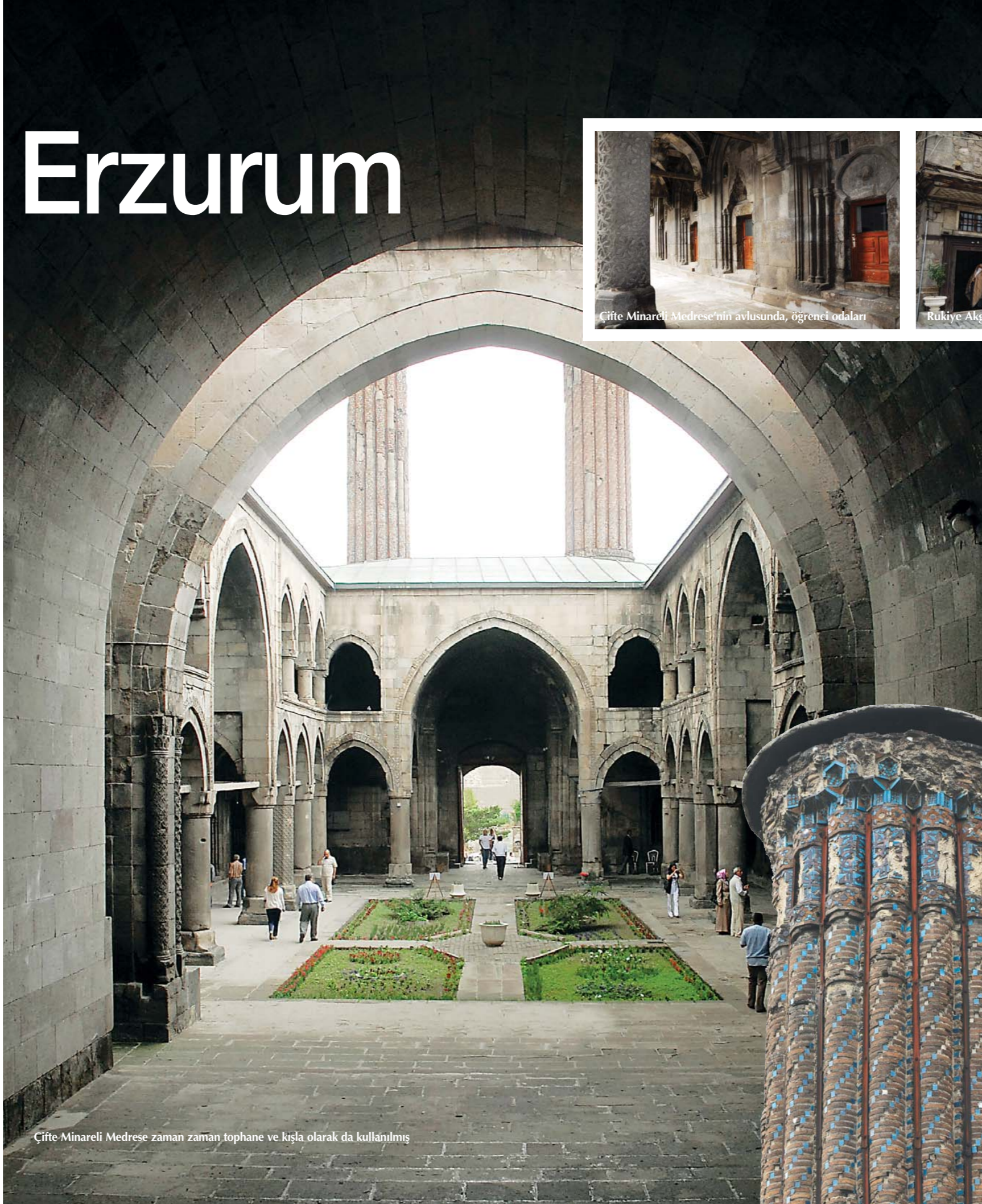
Pek çok uygarlığın gelip geçtiği Erzurum'a doğru yola çıkarken heyecanlıyız. Bayilerimizin de rehberliğiyle Erzurum'un tarihini, doğasını, insanlarını keşfedeceğiz. Güzelim Erzurum türküsü Sarı Gel'in'de söylendiği gibi "elimizde divit kalem", Dadaşlar kenti Erzurum'dan sizler için notlar tutacağız.

Atatürk Havalimanı'ndan Erzurum'a

Sabah saat 7 sularında uçağımız sorunsuzca havalanıyor; istikamet Erzurum. Biraz gecikmeli kalkmasına rağmen beklendiği gibi, 1 saat 45 dakika Erzurum'da oluyoruz. Gökyüzünden havaalanına yaklaşırken şehirle ilgili ilk izlenimlerimiz, göz alabildiğine açık arazi, küçük köyler, köylerin yakınlarında kavak ağaçlarından ufak kümeler, kalemlerle çizilmiş gibi yemyeşil tarlalar oluyor. Uçak geniş bir kavis çizerek inişe geçerken, öbek öbek toplanmış otların tarla çizgileriyle yarattığı tezat gözümüze çarpıyor: Başdöndürücü bir manzara...

Erzurum'u coğrafi olarak tanımlayacak sıfat kesinlikle genişlik. Caddeler, sokaklar, gökyüzü ve elbette tarlalar... Hepsisi geniş aralıklarla belirlenmiş.

Uçaktan iner inmez havanın temizliğini fark ediyoruz. Özellikle yaz aylarında bu taptaze, temiz havanın yanına tatlı bir sıcak da ekleniyor. Nihayet İstanbul'un neminden uzaktayız! Havaalanında bizi Trabzon Bölge Satış Sorumlusu Ahmet Bankoğlu karşıyor. Böylece iki günlük Erzurum gezisi de başlıyor. Gittiğimiz her yerde, daha sormadan çay masaya geliveriyor. "Üstelik" diyor Erzurumlular, "Çayı içmemek büyük bir ayıptır kültürümüzde." Gelenekten söz ediliyor. Yani önünüze gelen çayı red etmeniz mümkün değil. Ama zaten bakır semaverlerde demlenen çay-

Çifte Minareli Medrese'nin avlusunda, öğrenci odaları

Rukiye Akgül, kapısını çalana muhteşem evini gezdiriyor

Erzurum 6 bin yılın izlerini taşıyor

lar öylesine lezzetli ki, ikramı geri çevirmek aklımızdan bile geçmiyor.

Erzurumlular misafir ağırlama, ikram konusunda çok hassaslar. Bu ikram-severlikleriyle gurur da duyuyorlar. Hatta ziyaret programınız yoğunsa, üç kez öğle yemeği yemek zorunda kalabileceğinizi bile söylüyorlar.

Çağ kebabıyla başlıyoruz

Söz yemeğe gelince açılacak ilk konu belli: çağ kebabı. Biz de bu kebabı icat eden Kemal Koç'un yerinde alıyoruz soluğu. Ferah ve otantik bir mekan... Duvarlar Kemal Koç'un özlü sözleriyle donanmış. İlgimizi farkeden garson, Kemal Koç'un şiirlerine de yer verilen bir broşür getiriyor. Broşürdeki bilgilere göre çağ kebabı biraz da tesadüfen ortaya çıkıyor. 1982'de Erzurum'daki bir otelde işletmecilik yapan Kemal Koç, Tortumlu atalarından gördüğü kebab usulünü biraz da değiştirerek açtığı tek göz mekanda sunmaya başlıyor. Aylardan Ocak ama hiç hesapta yokken kapıda kuyruk oluşuyor. İçerideki dört masanın yetmeyeceğini gören Koç da büyüme kararı alıyor.

Çağ kebabına karşı koymak veya az yemek gibi bir şansınız yok. Hiç yememe niyetiyle kebabçıya gidenler bile iki üç şiş yemiş halde mekandan çıkıyor. Ardından kadayır dolması veya incir tatlısı geliyor. İkisi de oldukça farklı lezzetler. Bu ilk yemek durağımızda fazlasıyla yiyoruz. Neyse ki Erzurum'un kuru havası yürüyüşe müsait; düşüyoruz yollara. İlk durağımız Yakutiye Mahallesi...

Ana güzergah: Cumhuriyet Caddesi

Yol üzerindeki Cumhuriyet Caddesi, şehrin en işlek damarı. Mağazalar, dükkanlar ve tarihi yapıların çoğu bu cadde üzerinde yer alıyor. Arkasındaki kocaman binaların kaldırımın kenarına sıkıştırdığı kümbet dikkatimizi çekiyor. Bu enfes yapı bir yıl öncesine dek Cimcime Sultan Kümbeti olarak anılıyor. Ancak Büyükşehir Belediyesi'nin yaptığı çevre düzenlemesi sırasında bulunan kitabesi sayesinde gerçek ismi artık biliniyor; bir kadın ismi olan "Hencal" ya da "Henkal". İnşa tarihi de kitabe sayesinde 1304 olarak kesinlik kazanıyor.

Cumhuriyet Caddesi üzerindeki turumuz, Saltuklular döneminde, 1179'da yapılan camiyle başlıyor. Cami, büyük olduğu için "Ulu", Saltuklulara "Atabek" denildiği için "Atabek" adıyla anılıyor. Biz camiyi gezerken, kubbe cıvı cıvı çocuk sesleriyle çınlıyor. Caminin bir köşesinde Kuran kursu gören çocuklar ara ara dönüp kameralarımıza poz veriyor.

Yükseklik bakımından dünyada üçüncü sırada yer alan Tortum Şelalesi'ni seyrederek çayınızı yudumlamadan Erzurum'dan ayrılmamalısınız

Çifte Minareli Medrese'nin yarım kalmış hayat ağacı

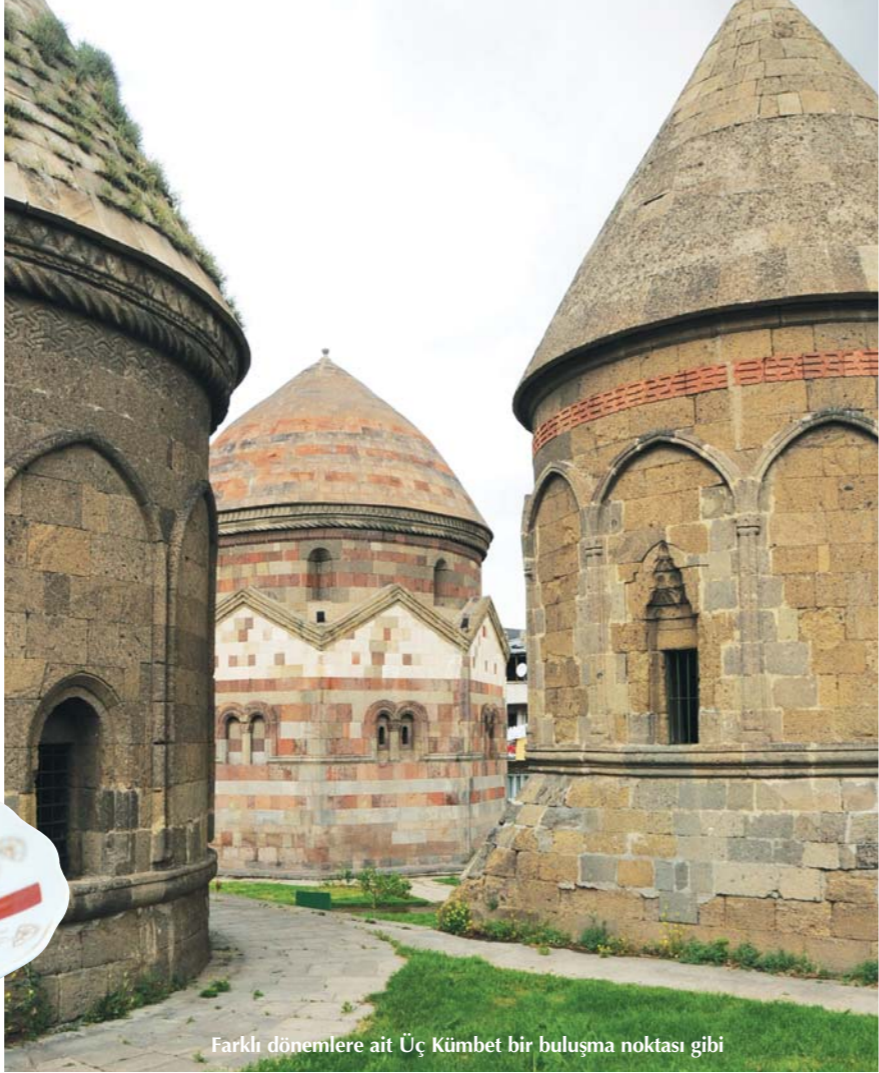
Sırada Çifte Minareli Medrese var. Avlulu, iki katlı, dört eyvanlı medrese tipinin anısal bir örneği olarak gösterilen yapının kuzeye bakan taçkapısı bir sanat eseri. Kapı üzerindeki hayat ağacı ve kartal motifleri yarım kalmış. Bir rivayete göre medreseyi inşa ettiren aniden ölünce, işçiler de paralarını alamayacaklarından korkup motifi yarıda bırakarak kaçıyor. Yapının güneyindeki kümbetin kapısı, bir vazocuk içinden çıkan stilize bir hayat ağacı kuşatıyor. 1285-1290 yılları arasında İlhanlılar zamanında yaptırıldığı tahmin edilen medresenin sütunlarla çevrili avlusunda, zamanın öğrenci odaları yer alıyor.

Çini kaplı çifte minarelerin arkasına dolaşıp Üç Kümbet'i görmeye gidiyoruz. Yine etrafımızı saran sevimli çocuklar bize bilgi vermeye çalışıyor. Farklı dönemlere ait bu üç kümbet bir çeşit buluşma noktası gibi. Sekiz köşeli plan üzerine oturtulan kümbetin Saltuklu Devleti'nin kurucusu Emir Saltuk'a ait olduğu tahmin ediliyor.

Çat kapı bir müze ev

Üç Kümbet'i gezerken aklımıza, buraya yakın ve kapısını çalanların gezmesine izin verildiğini işittiğimiz bir ev geliyor. Kararlı bir ekip olarak sora sora evi buluyoruz. Komşular, "Paşa Amca yaşıyor orada" diyor. Kapının süslü tokmağını birkaç kez çalıyoruz. Erzurumluların ehram adını verdiği örtülere sarınmış yaşlı bir Teyze geliyor. Evi gezmek için izin istiyoruz. Paşa Amca'yı soruyoruz, "Hasta" diyor Teyze, "Birkaç yıldır rahatsız, dışarı çıkamıyor." Evi gezmek için ısrarcı olduğumuza üzülüyor. "Yok" diyor, bakımımızdan anlamış gibi... Anadolu'nun sonsuz hoşgörüsü, misafirperverliği karşısında şaşkınız...

Rukiye Akgül ve eşi Paşa Akgül 20 yıl önce almışlar evi. Mutfak olağanüstü. Altıgen biçimindeki mutfak mimarisi, tavanın ortasındaki ışıklandırma camıyla çarpıcı bir özellik kazanmış. Pırl pırl mutfağın bir ke-

Farklı dönemlere ait Üç Kümbet bir buluşma noktası gibi

narında ocak, diğer yanda ise sofa var. Duvarlardaki raflarda eski porselen tabaklar düzen içinde sergileniyor. İki taş fırının yanında bakır tepsi-ler sıralanmış. Bizi kapıdan uğurlayan Rukiye Teyze'ye teşekkür edip, Erzurum Kalesi'ne doğru yola koyuluyoruz.

Erzurum Kalesi sürprizlere gebe

5. yüzyılda Roma İmparatoru Theodosius'un bir tepe üzerine inşa ettirdiği kale, bugün şehrin tam merkezinde kalmış. Son zamanlara kadar Türkler tarafından kışla olarak kullanılmış olan kale içinde bir mescid ve saat kulesi var. Türk mimarisinin ilk örnekleri olmaları bakımından önem taşıyan bu iki yapıdan Tepsi Minare olarak da adlandırılan kule, Ortaçağ'da gözetleme kulesiymiş. Saltukluların 12. yüzyılda yaptığı tahmin edilen Tepsi Minare, İkinci Abdülhamid döneminde saat kulesi moda haline gelince, işlevi değiştirilip saat kulesi oluvermiş. Kaledeki mescid ise şehirdeki en eski Türk yapısı.

Kalenin iç avlusunda Erzurum Üniversitesi Tarih Bölümü'nün arkeolojik çalışması sürüyor. Tarih Bölümü öğretim görevlisi Yavuz Günıştı, tarihte kalenin ilk kuruluşuna kadar geri gitmeyi hedeflediklerini belirtiyor ve restorasyonun süreceği müjdesini veriyor.

Kahramanlık durağı: Aziziye Tabyası

Bir sonraki durağımız da yakın tarih var; 93 Harbi olarak anılan Osmanlı-Rus Savaşı'nda çok sert çarpışmalara sahne olan Aziziye Tabyası. Efsanelerin merkezine yerleşmiş Aziziye Tabyası, hâlâ askeri bölgenin içinde. Rus Harbi'nin anıları ve kahramanlık hikayeleriyle dolu olan tabyanın

Labirent gibi birbirlerine bağlanan Erzurum evlerinde sayısız eski eşya bir arada

Akgül çiftinin altıgen biçimli mutfağı müze gibi

İlhanlılar'dan kalan nadir yapılarından biri Yakutiye Medresesi

duvarlarında, rivayetler odur ki, hâlâ askerlerimizin kan izleri duruyor.

Aziziye Tabyası, adı Erzurum'un kurtuluşu ile birlikte anılan Nene Hatun'un türbesine de ev sahipliği yapıyor. Anlatılanlara göre 7 Kasım 1877 gününün gece yarısı, Ermeni çeteleri Aziziye Tabyası'na girip askerleri öldürüyor. Arkadan gelen Rus askerleri hiçbir direnişle karşılaşmaksızın tabyayı ele geçiriyor. Baskından yaralı olarak kurtulmayı başaran bir er, kara haberi kent merkezine ulaştırıyor. Erzurumlular silah, sopa, taş, ellerine ne geçtiyse kapıp tabyaya koşuyor. Bine yakın şehit verilen çok şiddetli çatışmalar ardından tabya geri alınıyor. Çatışmalarda yaralananlardan biri de Nene Hatun'dur. Şehri kurtuluncaya kadar mücadeleye devam eden Nene Hatun, cephane taşıyarak, yaralılara hemşirelik yaparak, yemek pişirip su dağıtarak, her işe koşarak destanlaşır. Hatırası hâlâ kentte sınımsız korunan Nene Hatun'u ve tarihimizi yazan kahramanları sevgi ve saygıyla anarken, neredeyse akşamı ettiğimizi anlıyoruz. Tabyadan gökyüzünün kızılığını seyrederek kent merkezine dönüyoruz.

Odası havuzlu Erzurum evleri

Akşam yemeği için adresimiz Erzurum evleri... Ahşap yapının girişinde devasa büyüklükte iki bakır ibrik duruyor. Kapıdaki görevli ayakbabilarımızı alarak yerine terlik veriyor; adet böyleymiş Erzurum Evi'nde.

Eski diyebileceğiniz ne varsa bu mekanda toplanmış; plaklardan radyolara, tırmıklardan dikiş makinelerine, eski tarım aletlerinden kıyafetlere kadar akıl almayacak sayı ve çeşitte obje. Üstelik tam 12 Erzurum evi birbirine bağlanarak labirent gibi etkileyici bir yapıya dönüştürül-

muş. Her oda bir başkasına ve yepyeni objelere açılıyor. Kiminde ufak havuzlarda balıklar yüzüyor. Kimse burada kaç tane eşya olduğunu bilmiyor. Konuklardan biri herkesin aklına gelen soruyu seslendiriyor: Bütün bunlar nasıl temizlenir?

Geleneksel Erzurum evi, iç avlulu ve tandır evli ev mimarisi tipine sahip. Zemin katta ahır, kiler, samanlık, tandır evi (yaşama mekanı), kışık odalar var. Birinci katta daracık bir geçitle sofa, bir veya iki odaya açılıyor.

Dolu dolu geçen Erzurum'daki ilk günümüzü Palandöken'e çıkarak tamamlıyoruz. Işıklarla aydınlanmış yoldan çıkılan bölgede hummalı bir çalışma var; yeni kayak sezonuna iki pist daha hazırlanıyor. Kış sporları nedeniyle giderek cazibe kazanan Palandöken'in soğuk ve oksijen yüklü havasını biraz daha ciğerlerimize çektikten sonra günü tamamlıyoruz.

İkinci günün ilk durağı Lala Mustafa Paşa Camii

Oteldeki kahvaltımızın ardından Osmanlı döneminin Erzurum'daki ilk camisi olan Lalapaşa Camii ile şehir turumuza kaldığımız yerden devam ediyoruz. Kitabesine göre 1562'de Lala Mustafa Paşa tarafından yaptırılan caminin mimarı Koca Sinan. Ancak cami, bir hamam, ezan ve namaz vakitlerine göre saat ayarı yapılan muvakkithane, şadırvan, sübyan mektebi gibi ilavelerle zamanla külliyeye dönüşmüş. Birbirinden güzel motiflerle bezeli caminin etrafındaki parkı dolanıp açıklığa geldiğimizde, karşımıza 1310'da Hoca Celaleddin Yakut tarafından inşa edilen Yakutiye Medresesi çıkıyor. Ne yazık ki İlhanlı döneminden günümüze kalan nadir eserlerden olan bu yapıyı, restorasyon nedeniyle gezemiyoruz. ➡

Kanuni Sultan Süleyman'ın sadrazamı Rüstem Paşa tarafından yaptırılan Rüstempaşa Bedesteni, nam-ı diğer Taş Han, Erzurum'un meşhur oltu taşından yapılmış eşyaları bulabileceğiniz yegane yer. 17'nci yy'dan kalma bedesten vitrinleri oltu taşından broş, yüzük, küpe ve elbette tespihlerle süslü. Karakehribar olarak da adlandırılan oltu taşı siyah, koyu kahve, sarı, nadiren de gri-yeşilimsi olabiliyor. Ancak Bedesten'de özellikle siyahı kabul görüyor. Bedesten esnafından öğrendiğimize göre oltu taşının da ithal ve ucuz olanı da piyasada satılıyor. Elbette makbulü Erzurum'dan çıkıyor...

Cumhuriyet'in izindeviz

52 yıllık tarihiyle Cumhuriyetimiz'in en eski üniversitelerinden olan Erzurum Atatürk Üniversitesi'nin modern ve ferah havasını teneffüs ederken, önümüzdeki iki durak heyecanımızı daha da artırıyor. Çünkü Cumhuriyetimiz için büyük önem taşıyan iki bina var sırada: Atatürk Evi ve Erzurum Kongre Binası.

Ancak Atatürk Evi'nde bizi kötü bir sürpriz bekliyor. Müzenin ziyarete kapalı gününe denk geliyor, kapıdan dönüyoruz. 19. yüzyılın sonunda yaptırılan konakta 9 Temmuz-29 Ağustos 1919 tarihleri arasında Atatürk ve silah arkadaşları 52 gün boyunca çalışarak milli mücadelenin temellerini atmış. Bu esnada Atatürk'ün askerlikten istifası, Selanik'teki nüfusu nu Erzurum'a aldırması ve Erzurum'dan milletvekili seçilmesi gibi pek çok önemli olay yaşanmış.

Anadolu'da milli mücadele birliğinin kurulmasında ikinci adımın atıldığı Erzurum Kongresi Binası'na yöneliyoruz. Lise olarak hizmet veren binanın, Erzurum Kongresi'nin toplandığı ikinci katı, Kongre Müzesi olarak düzenlenmiş. Küçük ama etkileyici Kongre Müzesi'nden içeri girer girmez dönemin ruhuna yakından tanık oluyorsunuz. Kongre üyelerinin fotoğrafları, biyografileri, o dönemden kalma sıralar ve kongre belgeleri sergileniyor. Atmosferin parçası olabilmek hissiyle derhal sıralara oturuyoruz. Sıraların tam karşısında Atatürk heykeli, dört sıra halinde oturma grupları, duvarlarda kongreye hangi illerden delegelerin katıldığı gösteren bir harita var. Salonun karşılıklı iki yanındaki küçük odalardan biri gizli oylamalar için diğeri kulis olarak kullanılmış.

Dünyanın üçüncü büyük şelalesi

Sırada doğal güzellikler var... Erzurum-Artvin yolu üzerinde, Erzu-

Anadolu'da milli mücadele birliği kurulmasının ikinci adımı Kongre Binası'nda (altta) atıldı. Mustafa Kemal mücadelenin temellerini Atatürk Evi'nde oluşturdu. İki bina, Erzurum'un Cumhuriyet tarihindeki yerinin önemli bir göstergesi

rum'un en kuzey ucunda yer alan Tortum Gölü ve Tortum Şelalesi'ne zorlu bir yolla ulaşıyoruz. Ama tarifsiz güzellikteki bir doğa eşliğinde hedefimize ulaştığımızda anlıyoruz ki, Tortum Gölü ve Şelalesi tam bir günü hak ediyor. Tortum, yükseklik bakımından dünyanın üçüncü büyük şelalesi. 120 basamakla inilen şelale, baraj gölünde su tutulmasına rağmen 48 metre yükseklikten ihtişamla dökülüyor. Azgın sular yere değerken büyük bir gürültü ve su bulutu oluşturuyor. Şelaleye arkamızı döndüğümüzde yine nefes kesici bir manzarayla karşılaşılıyor. Şelaleden dökülürken coşan su, sadece 20 metre sonra duruluyor. Gökyüzündeki bulutlar, Artvin il sınırına doğru birbirinin içine geçen tepelere geliyor yer yer. Anadolu'da yol almak böyle bir şey işte; bir yer başka bir yeri doğuruyor. Ne kadar yorulsa da yola doyamıyor insan.

Şelalenin üst kısmındaki restoranda şelaleyi izleyerek soluklandıktan sonra Erzurum'a dönüyoruz. Erzurum için bu kadar zaman az, biliyoruz. Gezemediğimiz onca yer var, ancak İstanbul'a dönmeliyiz. Son kez bayilerimize uğrayıp veda ediyor ve Erzurum Havalanına doğru yola koyuluyoruz. Uçağımız 01'e doğru Atatürk Havalimanı'na iniyor. Sıcak ve nem sarıyor etrafımızı, nerede kaldı Erzurum'un ferah havası? Artık İstanbul'dayız... ❌

“Su gibi aziz şehir”

“Erzurum, çeşmelerin rahmet, suların nimet, insanların mert şehir.” Erzurum'un bir yerel gazetesinin yazarı, kentini bu sözlerle tarif ediyor ve şöyle devam ediyor: “Erzurum çeşmeleri. Hayra ve hasenata ehemmiyet veren bir şehrin nişanları. Su gibi aziz ol, derler dua ederken büyüklerimiz. Erzurum, su gibi aziz şehir. Suyun olanca lezzetine, ferahlığına, tadına varacağımız şehir.”

Bu sözlerle katılmamak mümkün değil. Pek çok uygarlığın gelip geçtiği Erzurum'un tarihi 6 bin yıl öncesine kadar dayanıyor. Caddeler, arka sokaklar, açık alanlar, pek çok farklı dönemin tarihi dokusunu bir arada barındırıyor. Ama bu dokunun en dikkat çeken öğelerinden biri çeşmeleri... Erzurum'un belki her yerinde tarihi bir çeşmeye rastlıyorsunuz. Üstelik çoğu hâlâ suyunu şehre taşıyor. Erzurumlular'ı günün herhangi bir saatinde oluk oluk su akan çeşmelerden faydalanırken görebiliyorsunuz.

“İnşaat sektörü daha hızlı toparlanır”

Yapı Endüstri Merkezi'nin “Türk Yapı Sektörü Raporu 2008” araştırmasının danışmanı Doç. Dr. Saygın Eyüpgiller, “Artı 1” için sektörün artılarını, eksilerini anlattı. “Yapı sektörü yapısal avantajları sayesinde diğer sektörlere nazaran daha hızlı toparlanır. Öncü göstergeler, bir dönüşün başladığını bile gösteriyor olabilir” diyen Eyüpgiller'e göre sektörün geleceği sanıldığı kadar da karanlık değil

Küresel kriz yapı sektörünü nasıl etkiledi?

İlk çeyrek verilerine dayanarak sektöre bakarsak, sektörün yüzde 20 oranında küçüldüğünü söyleyebiliriz. Bu elbette vahim bir rakam! Geçmişte de, üstelik art arda çeyreklerde küçülme dönemleri yaşandı ama bu kez düşüş çok ani ve keskindi. Bu sert düşüşün sektördeki üretici kuruluşlara ve müteahhitlere ciddi olumsuz etkisi oldu. Bu, tablonun karanlık kısmıydı... Diğer yandan, ikinci çeyrekte KDV ve ithalat rakamlarından izlenebilen bir toparlanma gözlemleniyor. Tüketici ve yatırımcıların güveninde, piyasadaki hareketlenme açısından olumlu işaretler alınıyor. Bu sayede sektör bir toparlama eğilimine girebilir. Öncü göstergeler, bir dönüşün başladığını bile gösteriyor olabilir. Veriler, “V” şeklinde dibe vurup dönüşün yaşandığını gösteriyor. Oysa genel ekonomik toparlanmalar “U” şeklinde, önce bir durulma, ardından toparlanma süreciyle işler.

İlk çeyrekte sadece ciroda değil, mesai ve istihdam bakımından da azalma var. Brüt ücretler yaklaşık yüzde 6 azalmış. Emek yoğun bir sektör olduğu için, ücretlerdeki bu azalma, yapı sektöründeki küçülmenin bir kısmını karşılayabilir.

Bu tür dönemlerde yapı sektörünün diğer sektörlerle göre avantajı var mıdır?

Türkiye gibi ekonomik yapılarda ekonomi büyürken, yapı sektörü daha hızlı büyür; küçülürken ise daha hızlı küçülür. Bu, sektörün bir bakıma “kaderi” diyebiliriz. 2008 yılına baktığımızda yıllık büyüme yüzde 1.1 olurken, inşaatta yüzde 7.6'lık küçülme yaşanmış.

Sektörün hızlı büyüme dönemi diyebileceğimiz 2004-2006'dan önceki yaklaşık sekiz sene, durgunluk yaşandı. Özellikle konut sektörü için ertelenmiş talep birikti, 1999 depreminin ardından daha güvenli bina ihtiyacının talep bulmasıyla ve bir anda banka kredilerinde sağlanan faiz düşüşüyle 2006'da patladı. Büyümenin etkisi, 2008'deki maliyet artışları ve kredilerdeki çok ciddi sıkıntılara kadar devam etti. Şimdi şöyle bir beklenti var sektörle ilgili; kredi faizleri aylık yüzde 1 düzeyine düşerse, yatırımcıların tekrar piyasaya getirilmesi sağlanabilir. Çünkü bazı bölgeler-

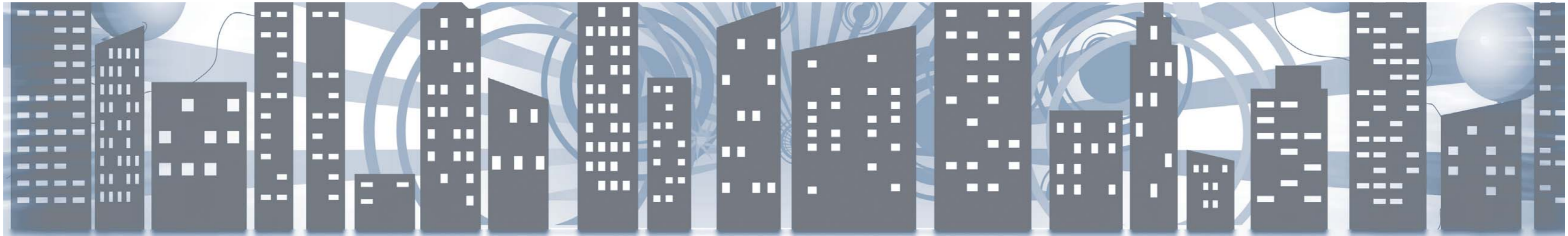
Saygın Eyüpgiller kimdir?

ODTÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü'nden 1979 yılında mezun olan Doç. Dr. Saygın Eyüpgiller, yüksek lisansı ve ardından doktorasını 1985 yılında Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamladı. Gazi Üniversitesi'nde araştırma görevlisi, Deloitte Denetim Hizmetleri'nde teknik müdür, Petkim Holding'de genel müdür yardımcısı, Raks Holding'de genel müdür yardımcısı, Yapı Merkezi Holding Mali-Finansal İşler Koordinatörü görevlerinde bulunan Eyüpgiller, halen Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Maliye Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak çalışıyor.

de çok ciddi konut açıklarının olduğunu görüyoruz. Faizlerin düşmesi, yatırımcıların güven kazanmasıyla bu bölgelerde artış olabilir. Bu durum konut sektöründe bir canlanma yaratacaktır. Ancak birikmiş bir talebin ortaya çıktığı 2005-2006 dönemindeki canlılığı beklemek gerçekçi olmaz. Konuttaki bu canlılığın taahhüt ve malzeme üreticilerine yansımaları için zamana ihtiyaç duyulacaktır. Yine de yapı sektörünün yapısal avantajları sayesinde diğer sektörlerle nazaran daha hızlı toparlanacağını söyleyebiliriz.

Otomotiv sektörü, yapılan teşviklerle hızlandı. Yapı sektöründe güçlü bir kalkış için devlet temel olarak nasıl önlemler almalı?

KDV indirimi getirildi biliyorsunuz ve bu indirim, satışlara bir hareketlilik getirdi. Ancak konuttaki KDV, sektöre değil, daha çok konut dışı lüks konut veya yüzde 18'e tabi ev ve işyerlerine yaradı. Kriz sürecinde sektöre sağlanmış ciddi bir avantajdan söz etmek zor. Çünkü KDV indiriminin uygulandığı 150 metrekaresinin üzerindeki konutlar, sektörde ciddi bir hacim oluşturuyor.

Yapı sektörünün lokomotif özelliği nedeniyle ekonominin yavaşladığı her dönemde sektöre devlet desteği ister istemez gündeme gelir. Ancak sonuçta arz-talep dengesi ve piyasa faktörleriyle oluşan yapı sektörünün desteklenmesi, izleyen dönemde tersine dönebilir. Psikolojik olarak sektöre gaz vererek aşırı arz oluşturmak, bir dönem sonra talep açığıyla sektörü zaafa uğratar.

Bu nedenle devletin önlemi, adil rekabet koşulları ve tüketicuyu koruyucu altyapıyı oluşturmak olmalı. Öte yandan kamu harcama hedefleri, üretim ve istiham odaklı yaklaşımla acilen gözden geçirilmeli.

Sektördeki büyümenin konut talebine aşırı bağımlı olması önemli bir zaaf. Gücünü sanayileşmeden ve altyapı yatırımlarından alan geniş tabanlı ve istikrarlı büyümenin gerçekleştirilebilmesi gerekli.

Katma değer yaratacak özel sektör yatırımlarını özendirerek teşvik araçlarının uygulanması ve kamu-özel sektör ortaklığına dayalı (Public Private Partnership - PPP) finansman modellerinin hayata geçirilmesi bir zorunluluk... Ayrıca deprem riski vurgulanarak konut onarım ve güçlendirilmelerinin devletçe özendirilmesi çok etkili ve dışsal fayda sağlayan bir önlem olarak düşünülmeli.

Sektörün güçlü yönlerinin desteklenmesi de gerekmez mi?

Elbette sektörün güçlü yönlerinin desteklenmesini de reddetmiyorum. Yeterli makine ve teçhizat kapasitesine, yeterli sayıda deneyimli mühendis ve teknik elemana ve yönetim becerilerine sahip, aliyetlerini kontrol altında tutabilme yeteneğini haiz sektör şirketlerinin sayısının artmasını sağlayacak bir rekabet ortamı oluşturulmasını bu anlamda düşünebiliriz. Bu konuda uluslararası müteahhitlik sektörümüzün son yıllardaki başarısını örnek verebiliriz.

Peki sektörde güçlü bir kalkış için özel sektöre ne düşüyor?

Sektörde kalite anlayışını ön planda tutan, aynı zamanda rekabet eşitliğini sağlayan bir yaklaşımı destekleyen altyapının oluşturulması çerçevesinde önlemler, gerek arz gerekse talep tarafında özel sektörün AB standartlarını esas alması şeklinde özetlenebilir.

Yapı sektörü, belki de AB ile yapılacak uyum çalışmalarından en fazla etkilenecek sektörler arasında. Bu çalışmalar arasında iş kurma hakkı ve hizmet sunma serbestisi, sosyal politika, çevre, kamu ihaleleri gibi kapsamlı başlıklara dikkat çekebiliriz. Yapı sektörünün rekabet gücünü koruması için kamu ve özel sektöre ayrı ayrı görevler düşerken, sektörün yurtdışı rekabet gücünü koruması için atılması gereken en önemli adımların başında, "Ulusal Meslek Standartları Kurumu" çalışmalarını hızlandırmak geliyor. Türk inşaat sektörünün AB sürecindeki rekabet gücü teknik yeterlilik ve iş deneyimi açısından yeteriyken, teknik açıdan her türlü iş yapma becerisine sahip olan firmaların mali açıdan yeterli olduğu pek söylenemez.

AB'ye geçiş sürecinde, yasa, yönetmelik ve standartlarının tam olarak uygulanmasıyla sektörde bazı sıkıntılar yaşanacaktır. En önemli sıkıntılardan biri, "İş Deneyim Belgeleri"nin süresinin kısıtlanması ve bu durumda da birçok Türk müteahhitin iş alamaz hale gelmesi olacaktır. Dolayısıyla şirketler, rekabet güçlerini koruyabilmek için mali ve kurumsal yapılarını da güçlendirmeli. AB'ye göre Türk inşaat sektörü nispeten küçük şirketlerden oluşur. Yani müzakere süreci boyunca şirket birleşmeleri ve satın almaların beklenebileceğini söyleyebiliriz.

Türk yapı sektörü için kırılgan denilebilir mi? Dayanıklılığını artırmak için neler yapılabilir?

Yapı sektörünün talep tarafını konut alanlar, yatırım yapanlar ve kamu kesimi oluşturuyor. Arz tarafında ise malzeme üreticileri, teknik müşa-

Ürün kalitesi ve çeşitte güçlünüz

Konut alt sektörlerinin, büyük üreticiler ağırlıklı bir sektör olduğunu gördük. Elginkan da kendi alt sektöründe piyasanın en büyük oyuncularından. Elginkan ve diğer büyük oyuncular, ürün kalite ve çeşitliliğinde ortaya güçlü bir görüntü koyuyor. Alt sektörde şu sorunları saptadık: Piyasanın genelinde kaliteli ve kalitesiz ürünler arasında haksız rekabet yaşanıyor. Montaj elemanı eksikliği var. Nitelikli hammadde de dışa bağımlılık sürüyor.

virlik, taahhüt ve mühendislik hizmetlerini verenlerden bankacılara kadar uzanan bir sektörden söz ediyoruz. Yapı sektörünün gerek girdi sağlayan, gerekse taahhüt tarafında 2001'den bu yana daha sağlıklı bir yapı geliştirdi. Kırılganlığı artırıcı bir faktör söz konusu değil. Tersine yapıyı güçlendirici faktörler harekete geçti.

Olumlu tarafından baktığımızda krizden ötürü geleceğe yatırım yapmış olan firmaların ve genelde sektörün zaaf içine girdiğini söyleyemeyiz. AB standartlarına tam olarak yeterli olmaması, sektörün belki de tek kırılganlığı.

Taahhüt firmalarının kredi imkânlarının rahatlatılması ciddi bir ihtiyaç. En büyük problem, bankalardaki limitlerini büyümelerine paralel olarak arttıramamak. Beklentileri, kamu bankalarının sektörü teminat mektubu yönünden desteklemesi. Aksi takdirde potansiyellerini kullanamıyorlar. Bunu yapabilmek için de kamu bankalarında çok daha uzman ekipler oluşturulmalı. Çünkü, iyi taahhüt firmasıyla kötü taahhüt firmasını ancak uzman bir bankacı ayırt edebilir. Bankalar, risk iştahı azalınca güvenilir firmalara daha uygun faizlerle kredi vermeyi tercih ediyorlar.

Yapı sektörünün pek çok sorunu var, ancak pek çok başarı hikayesi de var... Yurtiçi müteahhitler ağırlıklı olarak kamu yatırımlarıyla yaşıyor. Dış müteahhitler ise 2001 krizinde iç piyasadaki daralmayı telafi için dışarıya yöneldi. Bunun sonucunda 2006, hatta 2008'de de yurtdışı projelerinde etkileyici bir artış görüyoruz. 2007'de 20 milyar dolar iş yapan Türk müteahhitlerinin proje hacmi, 2008'de 23.5 milyar dolara geçti. Bu rakam 2001'de sadece 1.5 milyar dolardı. Global piyasalarda uluslararası sektörün de dikkatini çeken bir gelişme kaydettik.

Yapı sektörü denildiğinde ne anlamalıyız?

Türkiye'de yapı sektörünün payı Gayri Safi Milli Yurtiçi Hâsılının yüzde 6'sıdır. Yurtiçindeki yapı sektörünün cirosu ise 2007 itibarıyla 67 milyar dolar olarak hesaplanıyordu, 2008'deki küçülmeye rağmen ülke ekonomisindeki yeri önemini koruyor.

Yapı sektöründe gözünüze çarpan trendleri anlatır mısınız?

Yapı sektöründe çevreye duyarlılık artıyor. Dünyadaki kaynakların verimli kullanılması anlamında çalışmalar yapılıyor. Öte yandan bazı trendlerin geride kaldığını görüyoruz. Akıllı bina gibi kavramlar dönemsel olarak değişiyor. Akıllı binadan kasıt teknolojiye dayanarak ise başka, fantezi olarak (örneğin uzaktan yönetilebilir) yoğun olarak kullanılıyor. En basit olarak binalarımızın otoparklarındaki otomatik kapılar bile bir teknoloji ürünü.

Güvenlik-teknoloji ilişkisi artıyor. Teknoloji kullanılabilir hale geldikçe trendler oraya kayıyor. 11 Eylül 2001 ile artan güvenlik kaygısının 21. yüzyıl boyunca artacağı görülünce, teknolojinin bu konudaki yönelimi de ciddi surette arttı. Elbette yaşam alanlarını belirleyen yapı sektöründe de güvenlikle ilişkili yeni ürün ve hizmetler yaygınlık kazanıyor ve çeşitleniyor. Mekatronik ve elektronik sektöründeki gelişmeler de buna destek olunca, modern yaşamda bu ürünler daha fazla kullanılır ve bedeli karşılanabilir hale geliyor.

Bir diğer trend olan çevreye duyarlılık ise aslında biraz da moda bir kavram. Çünkü üretici veya müteahhit, bu duyarlılık katlanamayacağı maliyetler getiriyorsa, bundan kaçınıyor. Ticari etikte duyarlılık ve vicdan, ne yazık ki kişilerin ve kurumların kendilerinden çok diğerlerinin sahip olması gerektiğini düşündüğü bir gereklilik. Eğer büyük maliyetlere yol açtığında, çevre duyarlılığından vazgeçilebiliyorsa, bunu "moda" bir kavram olarak düşünüyorum. Örneklerini kamu projelerinde dahi görebiliyoruz.

Yapı sektörünün geleceğine ilişkin beklentileriniz nelerdir?

Doğrusu, Türk yapı sektörünün geleceğini ben parlak görüyorum. Benim yakından gözlemediğim son 20 yıl içinde sektörün kaydettiği gelişimi küçümsemek mümkün değil. Sektör oyuncularının yaşanan krizlerden çıkardığı derslerin de dünya standartlarında üreten ve talep eden bir sektör oluşmasına temel oluşturduğu kanısındayım. Çok sayıda üretici ve müteahhit firma yerine dünya standartlarında güçlü üretici ve müteahhitlerin oluşturduğu bir sektörün ülkemiz için çok daha parlak bir gelecek sağlayabileceği düşüncesindeyim.

Türkiye ahşaba küs mü?

Parmakla sayılacak kadar az kaldılar. Dantel zarafetindeki ahşap yapılar, yakın tarihte yerlerini betona bırakmadan önce bu toprakların geleneksel mimarisiydi. Daha çevreci, sağlıklı, ekonomik, depreme daha dayanıklı olan ahşap Batı'da yapı malzemesi olarak değer kazanırken, acaba Türkiye'de yeniden eski tahtına oturmalı mı, oturabilir mi? Erol Karacabeyli, ahşap yapılar konusundaki 25 yıllık deneyimini bizlerle paylaştı.

Ahşap, yapı sektöründe, mimaride nasıl bir maddedir?

Ahşap çalışması, kesilmesi, birleştirilmesi çok kolay bir malzemedir. Lifle ri doğrultusunda yumuşak çelikten bile kuvvetlidir. Hem yapının duvar, döşeme ve çatı makasları gibi taşıyıcı sisteminde hem de kapı, pencere, parke gibi yerlerinde kullanılabilir. Hafifliği deprem yüklerini azalttığı için betonarme yapılara nazaran daha ekonomiktir. Kuzey Amerika'da dört kata kadar olan yapıların çoğunun ahşap olmasının sebebi budur. Ahşap yapılarda değişiklik yapmak çok kolaydır. Bu yapılar daha sağlıklıdır.

Natürel bir malzeme olan ahşap sudan, bazı böceklerden ve yangından olumsuz etkilenebilir. Ancak bu etkenlere karşı çareler üretilmiş ve modern ahşap yapılarda kullanılmaktadır. Batıda şehirlerde kullanılan bitişik nizam ahşap yapıları birbirinden ayıran briket yangın duvarlarının İstanbul'dan kaynaklandığı inancındayım.

Ahşabın geleneksel Türk mimarisinde kullanımını değerlendirir misiniz?

Bu konuyu en güzel Prof. Doğan Kuban "Kaybolan Kent Hayalleri-Ahşap Saraylar" kitabında şu cümlesiyle anlatıyor: "Eğer Türk ruhuna bir övgü yapılırsa, bu, ahşap mimarisinde olacaktır." Ahşap mimarisi ile Anadolu ve İstanbul o kadar zengin ki, bu Doğu ile Batı'nın birleştiği bir yaşam sivilini, yüzyılların depreme karşı en uygun yapı yapma bilgisini, oymaları ve cumbalarıyla mimari güzelliği yansıtıyor.

Ahşap neden ülkemizde böyle gözden düştü?

Konunun incelenmesi gerekiyor. Bugüne kadar anladığım kadarı ile İstanbul'un büyük yangınları, imparatorluk çökünce daha da ortaya çıkan malzeme darlığı, savaş sonrası fakirlik, Ermeni ve Rum ustaların Türkiye'yi terk edişleri, küçücük kasabaların bile betonarmenin gelmesi ile birlikte çarpık bir

şehirleşme sonucu daha yüksek binalarla dolması gibi nedenlerle o zengin yapı kültürünü kaybetmişiz.

Bir neden de ahşabın yüksek binaya uygun olmaması mı?

Japonya'da insanların çoğu iki veya üç katlı ahşap evlerde yaşıyor. Nüfusları Türkiye'nin 1.5 misli, yüz ölçümleri ise yarısından az.

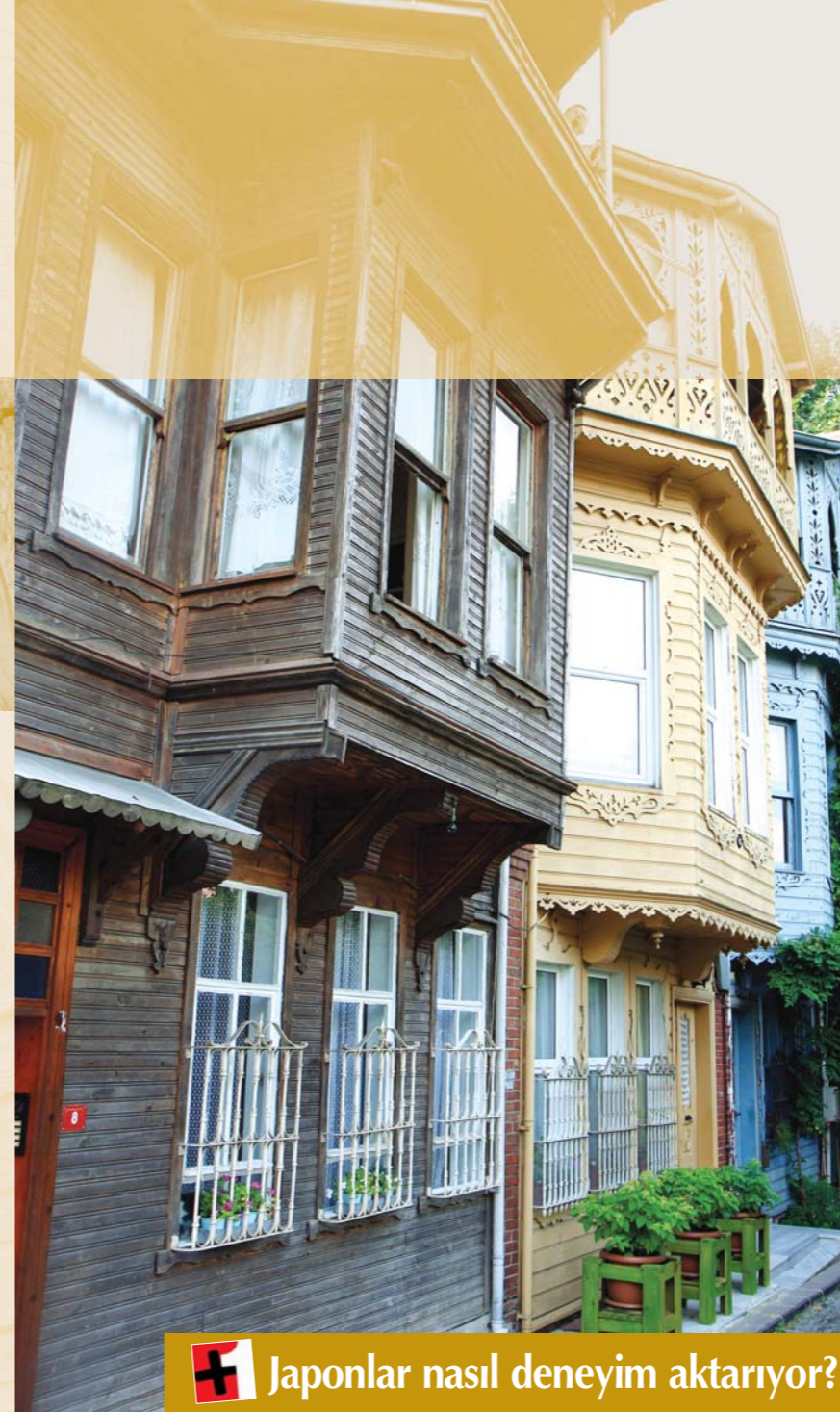
Kuzey Amerika'da ahşap yapılara dört veya beş kata kadar izin veriliyor. Kanada'nın British Columbia eyaleti limiti altı kata çıkardı. Yani Büyüka-da'da 1899'da inşa edilen altı katlı Yetimhane binası gibi bir bina, ancak 110 sene sonra Kanada'da inşa edilebilecek.

Ahşabın deprem kuşağı için önemini test ediyorsunuz...

Hafif karkas denilen sistemle yapılmış ahşap yapıların olduğu, 6 ile 8 şiddetindeki yedi depremin zararlarını inceledik. Hafif ahşap yapılarda can veren insan sayısı 34 idi. 1999 Gölçük Depremi'nde ise kaybımız 30 binin üzerinde. İyi bakımlı ahşap yapılar bu depremi çökmeden atlattı. Bu bulgular testlerle de kanıtlandı. ABD ve Kanada araştırmacıları Japonya'da altı katlı bir binada deprem simülasyonu testi yaptı. Hafif karkas ahşap bina, şiddeti yaklaşık bir buçuk misli artırılmış 1994 Northridge Kaliforniya depremini çok az hasarla atlattı.

Türkiye'nin yeniden ahşap yapılara yönelmesi için neler yapılabilir?

- Türkiye, Anadolu ve İstanbul'daki zengin ahşap yapı kültürünün depreme karşı dayanıklı yapı yapabilmek için yüzyılların oluşturduğu bir bilgi birikimine dayandığını hatırlamalı.
- Türkiye, deprem kuşağında olduğunu ve ahşap yapıların şiddetli bir depreme karşı en iyi çözümlerden olduğunu kabul etmeli.
- Türkiye, neden Safranbolu'ya, Bey-

Japonlar nasıl deneyim aktarıyor?

Japonya hükümeti, ustalığın kaybolmaması için 20 yılda bir, ahşap bir tapınağı söküp yeniden inşa ettiriyor. Neden 20 yıl? Çünkü 20 yaşındaki işçi, bir pratisyen marangoz. 40 yaşındaki tecrübeli marangoz, söküp takma işini yöneten kişi. 60 yaşındaki, baş-marangoz tüm projenin lideri. 80 yaşındaki 20 sene önce baş-marangoz olan emekli ise müşavir. Bu deneyimle, 20 yıl önceki işçi-pratisyen bu kez marangoz oluyor.

pazarı'na, Şirince'ye tatile gidildiğinde kalınan ahşap evlerde mutlu hissedildiğini kendisine sormalı ve ahşap evleri korumak için çırpınan kurumlara destek olmalı.

- Türkiye, sürdürülebilir ormanlarının olduğunu kendisine ve dünyaya ispatlamalı. Sağlıklı bir orman endüstrisi ve onunla uyumlu çalışan bir ah-

Erol Karacabeyli kimdir?

İstanbul Teknik Üniversitesi'nden 1978'de inşaat mühendisi olarak mezun oldu. Yıldız Üniversitesi ve Kanada'nın British Columbia Üniversitesi'nden iki master derecesi aldı. 1985'te FPLInnovations'ın birimi olan Forintek için ahşap mühendisliği alanında bilim adamı olarak çalışmaya başladı. Halen Forintek Kuzey Laboratuvarı'nda yapı sistemleri bölümü yöneticisi. Ahşap yapılar konusunda enternasyonal platformda en tanınan ve etkin bilim adamlarından biri. Kanada ve ABD deprem komisyonlarında görevli. 70'in üzerinde yayını var.

şap yapı endüstrisi ahşap yapıları tekrar gündeme getirebilir. Sürdürülebilir ormanlardan sağlanan ahşap ürünleri, ormanlar için yeni gelir sağlıyorlar ve bu şekilde kesilen ağaçlar fazlasıyla yenilenebiliyor. Yani bir yandan ormanlar artarken diğer yandan orman endüstrisi ve ahşap yapı endüstrisi gelişiyor. İskandinavların ve Kanadalıların yıllardır yaptıkları bu. Bu olguyu devlet, belediyeler, üniversiteler, mühendislik ve mimarlık camiası ve inşaat sektörü desteklemeli.

Türk ahşap mimarisinin dezavantajları var mı?

Geleneksel ahşap mimarimiz yeni geliştirilen ürünlerden yararlanmadığı için daha uzun inşa süresi gerektirebilir ve daha pahalıya mal olabilir.

Batıdaki en önemli gelişme, kontraplak ve OSB dediğimiz levhaların duvar, döşeme ve çatı yapımında kullanılmaları oldu. Böylece duvarların içine yerleştirilen çaprazlara gerek kalmıyor. Yine bu levhalar yapının duvarlarında, Batı'da "lath and plaster", Anadolu ve İstanbul'da "Bağdadi" denilen, ince tahtalarla birlikte kullanılan kireç ve kumla yapılmış sıvanın yerini aldı. Duvarların dış cepheye bakmayan yüzlerinde alçıdan yapılan levhaların kullanılması işçiliği ve inşaat süresini çok azalttı. Prefabrik kireç ve makaslar da kontraplak, OSB ve alçıpan levhaları ile kullanıldığında, örneğin çatı yapımını, bir ev için, bir gün gibi kısa bir zamana indirdi.

Anadolu ve İstanbul ahşap yapılarının geniş saçakları, cumbalı pencereleri, saklı balkonları, hafif platform tipi ahşap yapı sistemiyle birleştirilirse, o yapılar hem çabuk inşa edilir hem ekonomik olurlar kanısındayım.

Ahşap, diğer yapı malzemeleriyle karşılaştırıldığında, maliyet açısından avantajlı mı dezavantajlı mıdır?

Kuzey Amerika'da ahşap yapılar betonarme yapılardan maliyet açısından daha avantajlı. Çünkü Kuzey Amerika'da alt yapı, yani mühendislik ve mimarlık firmaları, malzeme bulunabilirliği, marangoz, inşaat yapabilecek firmalar, ahşap yapı inşaatı için kurulmuş durumda. Türkiye'deki birkaç firmadan aldığım cevaplar, ahşap yapıların Türkiye'de beton yapılarla aynı fiyatta yapılabildiği yolunda. Ancak ahşap yapılar daha çok miktarda yapıldıklarında daha avantajlı duruma geçecektir.

Doğanın bekçilerinden biri; endüstriyel tasarımcı

Gülay Hasdoğan kimdir?

1985 yılında ODTÜ Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü'nden mezun oldu. Kurucularından olduğu Endüstriyel Tasarımcılar Meslek Kuruluşu'nda 1996-98 yılları arasında Yönetim Kurulu Başkanlığı, 1997-98 yılları arasında ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dekan Yardımcılığı yaptı. Halen ODTÜ Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü Başkanı olan Doç. Dr. Gülay Hasdoğan, 2006'dan bu yana da ETMK Başkanı.

Otomobil, buzdolabı, çamaşır makinesi, bilgisayar, mobilya... Günün her dakikası endüstriyel tasarımın hizmetinden yararlanıyoruz. Peki hiç düşündünüz mü kullandığımız bu makineler, ürünler nasıl hayat buluyor? Endüstriyel tasarım nasıl bir süreç izliyor, nelerden etkileniyor, nasıl değişiyor, dünyamızı nasıl etkiliyor? Cevapları, Endüstriyel Tasarımcılar Meslek Kuruluşu Başkanı ve ODTÜ Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü Başkanı Gülay Hasdoğan, "Artı 1" için anlattı.

Kullandığımız makinelerin, ürünlerin tasarımı nasıl bir süreç izler?

Endüstriyel tasarım derken, seri üretilen ürünlerden söz ediyoruz. Evdeki elektronik cihazlar, otomobil veya parfüm ambalajı gibi...

Endüstriyel tasarım, yeni ürün geliştirme sürecinin bir parçasıdır. Bu süreç, pazar araştırmasıyla başlar. Çünkü yeni bir ürün geliştirmek için, önce yeni bir ihtiyaç saptamalısınız. Ardından, bu yeni ihtiyaca cevap verebilecek yeni ürün fikirleri, yani konsept geliştirme aşaması gelir. Bu fikirlerden birinin seçilip tasarlanması süreciyle devam edilir. Sonra ürünün prototipi yapılır. Test etme, iyileştirip seri üretime sokma ve pazarlama aşamasıyla süreç son bulur. Endüstriyel tasarım, bu süreçteki konsept geliştirme ve ürün tasarımı aşamalarını kapsar.

Fakat aslında endüstriyel tasarım, yeni ürün geliştirme sürecinin tamamını da ilgilendirir. Hatta yeni uygulamalarda endüstriyel tasarımcı, geniş bir

vizyonla bu sürece baktığı için, aslında tüm bu süreci yöneten kişidir de. Dünyada yenilik odaklı bir çok büyük firmada, yeni ürün geliştirme sürecinin tamamını endüstriyel tasarımcılar yönetiyor.

Endüstriyel tasarım her ülkenin kullanım alışkanlıklarına, gelenek ve beğenilerine göre şekillenir mi?

Neyi hedeflediğinize bağlı. Ülke olarak küresel pazarda yer edinmeyi hedefliyoruz. Bu hedefle Türkiye şirketleri belli ürün geliştirme süreçlerinde bazen tamamen dış pazarlara yönelik ürünler tasarlıyor. O zaman, bu ülkelerdeki alışkanlıkları gözetenek tasarlıyorsunuz.

Türkiye için bir ürün tasarlandığında "Türk insanının kriterleri şunlardır" gibi bir genelleme yapılabilir mi?

Ürüne göre değişir. Kullanımı eskilere dayanan ürünler için bölgesel değerlendirmeler yapılabilir. Örneğin otomobil nispeten yeni bir ürün. Böl-

gesel alışkanlıklardan söz etmek zor. Oysa armatür, insanların yüzyıllardan beri gelişen yıkanma, hijyen alışkanlıklarıyla birebir ilişkili bir üründür. Türkiye'deki kullanıcının da dini inançları, gelenekleri doğrultusunda, bu ürün yerel kriterlerle şekillenir. Mesela Batı kültüründe olmayan klozet musluğu... Ya da Batı toplumunda sıhhi armatürler, bizim kültürümüzde hiç kabul görmeyen küvet doldurarak yıkanmaya göre tasarlanmıştır. Oysa bizde akan suda yıkanmak çok önemlidir.

Endüstriyel tasarımın hedefinde ne vardır? İnsan, doğa, işletme...

Aslında hepsi vardır. İşletme sahibi tasarımcıdan, kendisine rekabet avantajı sağlayacak yeni bir ürün fikri ister. Bu yeni ürün, yeni bir ihtiyacı karşılamalıdır. Bu da insanla doğrudan ilişkilidir. Yani işletmeciyeye sağlanacak fayda, insana fayda sağlanmasından geçer. Dolayısıyla tasarımcı, işletme ve insana faydayı bir arada gözetir.

Bu arada doğa, en çok feragat edilen unsurlardandır. Oysa insana fayda getiren bir tasarım, aynı zamanda doğaya zarar veriyorsa, uzun vadede insana ve işletmeciyeye faydalı olmayacaktır. Bu dengeyi sağlamak, vizyoner ve geniş bir bakış açısı gerektiriyor.

Endüstriyel tasarımdaki dönüşüm noktaları nelerdir?

Endüstri devrimiyle birlikte seri üretime geçildi. Daha önce el yapımı, zanaat ürün olan objeler, seri üretim için standardize edilmeye, az sayıda kişinin değil kitlelerin ihtiyaçlarına göre tasarlanmaya başlandı. Dolayısıyla olabildiğince süsten arınmış yalın tasarımlar yapılması tercih ediliyordu.

Fakat üretim olanaklarının çoğalması ve küreselleşmeyle birlikte ihtiyaç sahiplerinin nitelikleri de çok değişti. Kitlelerin ihtiyaçlarına cevap vermektense daha özel ihtiyaçlara cevap verme, kişiselleştirme gereksinimi ortaya çıktı. Müşteriye, isteklerine özel üretim yapma eğilimi başladı. O dönem için çok tipik bir örnek olarak Swatch saatlerini verebiliriz. Saatin kendisi belki aynı ama, çok farklı renk ve desenlerle çok farklı beğenilere seslenebiliyordu. Müşteriye özel ürünler, otomobil sektöründe de iç tasarım farklılaştıranlar yapıyor.

Bir başka dönüm noktası, doğayı koruma kaygısıyla ortaya çıkan sürdürülebilir ürün tasarımıdır. Çevre için geri dönüşümlü, tasarruflu ürünler tasarlanması bunun başlangıcıdır. Hatta endüstriyel üretimin bizzat kendisinin doğaya zarar verdiği görüşüyle, daha fazla ürün üretmek yerine, ürün hizmet sistemleri tasarlanmaya başlandı. Yani zaten üretilmiş ve kullanımda olan bir ürünün kullanımı çoğaltılıyor. Örneğin bisiklet kiralama sistemi veya beyaz eşyada ortak kullanımı önermek... Tabii bunlar tasarımı da etkiliyor. Bu ürünlerin daha dayanıklı olmasını sağlamak gibi.

Tasarımda yeni trendler nelerdir?

Yeşil tasarım, çevreci tasarım ya da sürdürülebilir ürün tasarımı trendlerinden biraz önce söz ettik.

Kişiselleştirme de bir trend. Ben biraz eski bir örnek verdim Swatch ile ama bu hâlâ yaygın bir trend.

Katılımcı tasarımla kişiselleştirme çok uygulanan bir yöntem. Örneğin Nike'nin web sitesinde, tüketici kendi ayakkabısını tasarlayabiliyor. Nike böylece demokratik bir süreç yaratmış, kullanıcıyı da tasarım sürecine katmış oluyor.

Bir başka trend de deneyim veya etkileşim tasarımıdır. Özellikle elektronik ürünlerde kullanılır. Burada, ürünün kendisini tasarlamadan önce sıra onunla birlikte yaşanacak deneyimi de tasarlıyorsunuz. iPhone'u örnek verebilirim. Ürün çok basit; bir ekrandan ibaret. Fakat aslında o ürünü, onunla yaşadığımız deneyim ürün yapıyor. Tasarımcı o deneyimi şöyle kurgulamış: Bir kitap sayfası karıştırır gibi sayfadan sayfaya geçiyorsunuz. Yani insanın doğal hareketlerinden yola çıkarak ara yüz tasarımı yapılmış. Dolayısıyla burada önemli olan ürünün sadece bir makine olarak tasarımı değil, onunla birlikte yaşanan deneyim ve etkileşimin tasarımı. Yani ürünle yaşadığınız etkileşim ve o etkileşim sırasında edindiğiniz deneyim, tasarımın bir parçası.

İyi bir tasarımcının tanımı nedir?

İyi tasarımcı, çalıştığı işletmenin çıkarları kadar, tasarladığı ürünün kullanıcılarını ve çevreyi korumayı misyon edinmiş kişidir. Çevreyi korumak, işletmeci kadar tasarımcının da sorumluluğundadır. Böyle bir konuda işletmeciyi yönlendirmek, geniş vizyoner bir bakış açısıyla tasarımcının görevidir.

Türkiye bir endüstriyel tasarımcı açısından nasıl bir ülkedir?

Türkiye endüstriyel tasarım alanında bir çığırın ülkesi sayılmaz. Ancak dış pazarlara yönelik üretim yapmayı, bu doğrultuda da endüstriyi geliştirmeyi hedef almış bir ülke. Üretim alt yapısı çok güçlü. Dolayısıyla da tasarımcılara aç bir ülke. KOBİ'lerin tasarım ihtiyaçları yeterince karşılanmıyor ama büyük ölçekli endüstride çok iyi tasarım departmanları var.

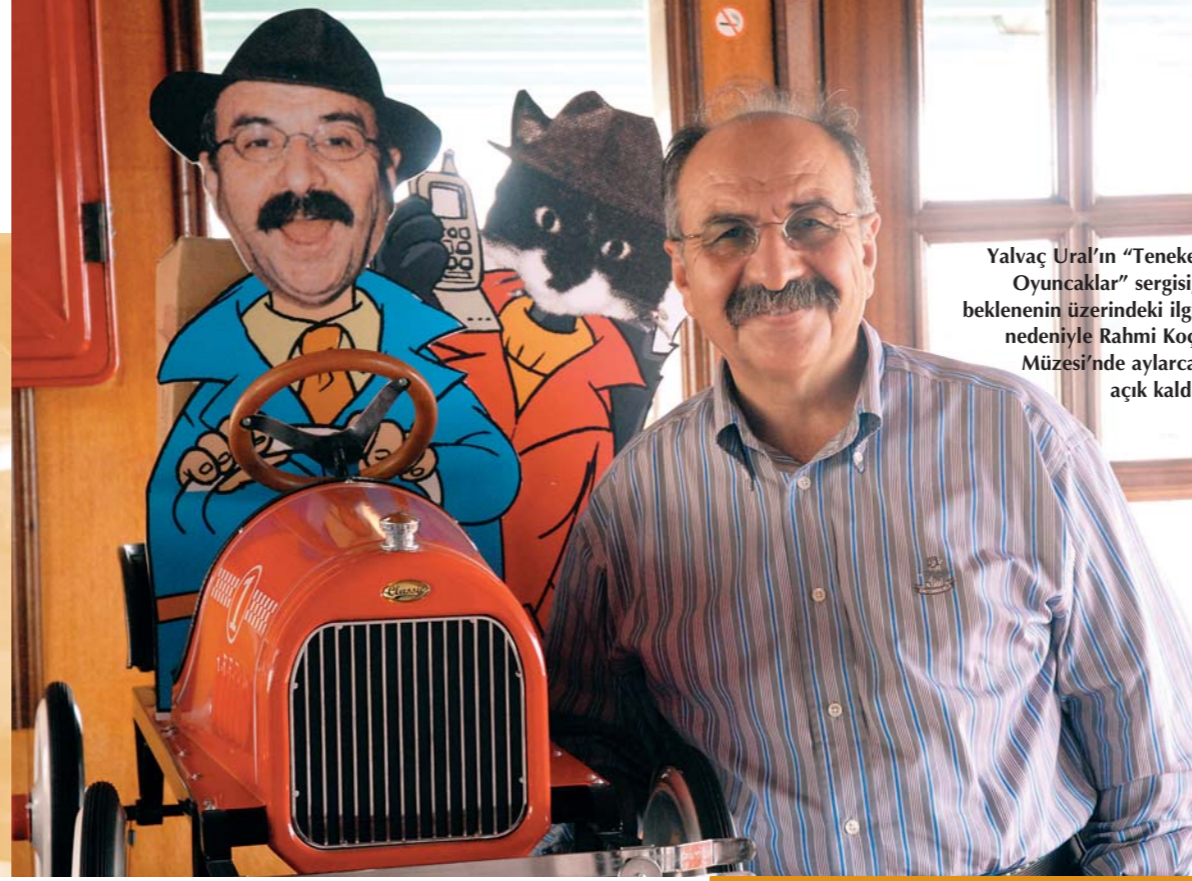
Bizde trend belirleyen firmalar yok belki ama çok güçlü firmalar var. Tasarım ekipleri çok iyi olan firmalar... Elginkan Topluluğu'nda da tasarıma önem verildiğini biliyorum. Türkiye bu açıdan umut vadeden bir ülke. Tabii krizde bir duraklama oldu.

Peki Endüstriyel tasarım eğitimi...

Türkiye'de endüstriyel tasarım konusunda ilk gelişen sektör, eğitim sektörüdür. 1971'de bugünkü Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi ile başladı, ODTÜ, Marmara Üniversitesi, İTÜ ile sürdü. Ülkemizde neredeyse 40 yıla dayanan çok oturmuş, güçlü bir tasarım eğitimi altyapısı var. Eğitim, son yıllarda sanayi ile ilişkisini de geliştirdi.

Yalvaç Ural: Oyuncaklardaki TARİHİN AVCISI

“Yolda görsen eğilip almayacağın bir teneke oyuncağın arkasında ülkemiz çocuğunun tarihi var” diyor çocukların “Yalvaç Abi”si. Yalvaç Ural, yıllardır biriktirdiği bu “tarihi belgelerin” öykülerini anlatırken, bizlere çocukların kalbine ulaşan yolun da rotasını çizdi

Yalvaç Ural'ın “Teneke Oyuncaklar” sergisi, beklenenin üzerindeki ilgi nedeniyle Rahmi Koç Müzesi'nde aylarca açık kaldı

Çocuk oyuncakları koleksiyonculuğu nasıl ve neden başladı?

Memur bir ailenin çocuğuydum. Yani hayatımızın bir kısmı yolda geçiyordu. Kız kardeşimle benim birer deri çantamız vardı. Bizim bavulumuz da onlardı. Taşınma sırasında kız kardeşimin bebeği, silgisi, kalemi, kitapları, kemerini, ben misketlerim, üç tane oyuncağım, çakım, birkaç kitabımı bavulumuza doldurur, yollara düşerdik.

Bu yıllar içinde üç oyuncağım oldu. (Bu üçlü içinden kaybettiğim, elleri üzerinde yürüyen cambazı, yıllar sonra internette bulup bir müzayededen aldım). Sayıları çok az olduğu için de bir korumacılık duygusuyla eşyalarımızı oradan oraya taşıdık. Saklayarak, tamir ederek, düzelterek onları koruduk. Ve evimizin bir köşesinde, bu yaşa kadar bizimle yaşadılar.

Çocuk dünyasına gönül verince, ilerleyen yaşlarımda çocukla ilgili araç gereç, oyuncak, eski ve yeni kitapları daha çok toplamaya başladım. Ama ufkum bir Bulgaristan ziyaretinde açıldı. O insanların çocuk dünyasına bakışı çok ilgimi çekti. Çocuğa bir adam gibi, farklı bir varlık gibi bakıyorlardı. Onlar için ürettiklerinde de bu bakış hakimdi. Ve düşünmeye başladım.

1978'den itibaren çocuk dergileri çıkartıp, kendimize özgün olanı bulmaya çalıştık. Gördük ki, oyuncakla çocuğun çok yakın bir ilişkisi var. Yurtdışında oyuncuğa şöyle bakılıyordu; anne-baba bütün gün çalışıp eve yorğun döndüklerinde onları da dinlendirebilecek masa başı oyunları tasarlanıyor ya da demonte oyuncaklarla, birlikte üretmenin duygusu dikkate alınıyordu. Anne düzgün kesilecek kağıt parçalarını kesiyor, baba çocuğun kopartamayacağı plastikleri kopartıyor, çocuk onları birbirine takıyor. Bu paylaşımın çocuğa müthiş bir olumlu dönüşü oluyor. Biz de bu anlayışla, yıllar sonra Milliyet Çocuk dergisini yeniden yapılandırdık. Ve dergi, haftada 50 bin satmaya başladı.

Koleksiyonculuk böyle mi başladı?

Koleksiyon fikri yoktu aslında. Bütün bunları toplarken aklım bir şeye takılmıştı. Ülkemdeki çocuklar 60, 70 yıl içinde nelerle oynamışlar? Bu insanları büyüten objeler neler? Koleksiyoncular için, topladıkları oyuncakların çok iyi korunmuş olması gerekir. Oysa benim için bu gerekli değil. Ben bir çocuğun, attığı tekmeyle bir tarafını çukurlaştırdığı ya da içini incelemek isterken beceremeyip dilini kirdiği oyuncağını aldım. Yaşayan oyuncakları, o çocukların yaşamlarının tanığı olan oyuncakları...

Arkadaşlarım da atamadıkları ama bir türlü de değerlendiremedikleri oyuncaklarını bana getirmeye başladı. Şimdi sayıları 4 bine yaklaştı.

Hedefinizde bir müze var mı?

Asla sergi yapmak, müze açmak gibi bir fikrim yoktu. Miço'da yazdığım köşemde tutkumu okuyucularla paylaştıkça, sergilememi isteyenler oldu. Ama müzecilik zor iştir. Çocuk müzeleri, oyuncakların toplandığı yerler değildir. “Oyuncağın tarihi süreci” ya da “teknolojinin evrimi” ya da “çocuğun gözüyle dünyadaki siyasi tarih” gibi bir teması olmalı. Oyuncaklar tarihi anlatır. Oyuncakları es geçen insanlar, Türkiye’de çocuğun tarihini yazamazlar. Mesela Hitler döneminde asker, motosiklet, askeri araç oyuncakları yapılıyor. Savaşın sonra ise kuşlar, tavşanlar, otomobiller... Amerikan rüyası döneminde dünyanın en şık arabaları...

Bizim tarihimiz açısından bakarsak. Geleneksel oyuncakların yerini bir dönem sonra taklit teneke oyuncaklar almış. Zeytinyağı tenekesi üreticisi, oyuncak yapmaya başlamış. Pek çok oyuncakçı çıkmış. Bu oyuncakçılarda ahşap işlerini, Rusya’dan göçmüş aileler yapmış. Teneke oyuncakların ülkemizdeki ilk örnekleri Julien Hanım diye bir gayrimüslim kadından çıkmış.

Daha eskiye gidelim. Artuklu Türkleri'nin Diyarbakır bölgesinde yaşadığı dönemde, sultanın yanında çalışan Ebulis adında bir otomatçı var.

Yalvaç Ural kimdir?

1945 yılında Konya’da doğdu. Kabataş Lisesi’nde başladığı lise öğrenimini Atatürk Erkek Lisesi’nde tamamladı. Milliyet Gazetesi’nde editör olarak çalıştı. Gazetecilik yaşamı çok sayıda farklı yayınevi ve gazete de sürdü. Özellikle çocuk edebiyatı alanında eserler verdi. Bu alandaki çalışmalarıyla yurtdışında da ünlenen Yalvaç Ural, Hollanda’daki 5. Uluslararası Çocuk Şiir Festivali’nde, “Armonikanın Şairi”, “Dünya çocuk şiirinin şampiyonu” olarak adlandırıldı.

Onun otomat çizimleri kitabı Topkapı Müzesi’nde. Kitaptan yırtılmış sayfalar ABD’de National Museum’da. Ebulis, müzenin yazısında Mısır bilim adamı olarak geçiyor. Düşünün ki Avrupa’da otomat oyuncaklar daha 500 yıl önce çıktı. Ebulis ise bu otomatları 800 yıl önce yapmış. Mesela kalın bir mum var, aralarına bıçaklar konuyor, mum eridikçe, mumun arasına sıkıştırılan bıçak birden kopuyor ve bir mekanizmayı harekete geçiriyor. Siz dışardan bir kuleden kuşun ağzına taş düşmesi, kuşun yılanın ağzına düşmesi gibi hareketler görüyorsunuz.

Avrupa’da teknoloji, otomatlarla birlikte geliyor. Çünkü otomatlarla mühendisliği öğrenmişler. Günümüzün içi çip dolu dijital oyuncaklarını kurcalayamıyor, bozulursa ancak çöpe atabiliyorsunuz. Bu da yaratıcılığı, mühendislik duygusunu geliştirmez. Biz Batı’dan çok önce otomatları buluyor ve bir kenara gömüyoruz. Ne utanç vericidir ki ne bir kitabını basmışız, ne fizik, mühendislik, mimarlık derslerinde okutmuşuz.

Çocuk müzesine gelince, çok önemli ama çok zor iştir. Ancak Milli Piyanogo’dan para çıkarsa! Bir gün mutlaka..

Uzun yıllardır çocukların dünyasındasınız. Onları anlamanın yolu nedir?

Öncelikle yeni tanıştığın bir yetişkin sözkonusu olduğunda nelere dikkat

etmen gerekiyorsa, onunla da aynı şeyi yapıyorsun. Eleştirerek, akıl vererek başlamıyorsun. Nasihat, hiç etmiyorsun. Ortak beğeni alanlarını bulup, ortak noktada buluşmaya çalışıyorsun. Ben onların neleri sevdiğini bilen bir adam olarak, o tür ürünler sunuyorum yaptığım dergilerde.

Çocuklarla bu ortak dili nasıl geliştirdiniz?

Annem öğretmen olduğu için, pedagojik olarak çocuğa nasıl yaklaşılması gerektiğini biliyorum. Yapı olarak da uygunum. Ama asıl olarak, ben çocukları gerçekten de çok severim. Çünkü bana göre çocuklar her zaman içten, samimi, dürüst, eğer yaşam onları kötü şartlar altında farklılaştırmamışsa, falsoları olmayan varlıklardır. Ama öyle olanları da sana sığınyorsa, kazanmak gibi bir zorunluluğun vardır. Bir çocuğun karşısına ebeveyn gibi oturmuyorum ben. İşte bu nedenle, bu kadar yaşa geldim, hâlâ “Yalvaç dede”, “Yalvaç amca” değil, “Yalvaç abi” diyorlar.

Çocuk dünyasında sizi rahatsız eden gelişmeler var mı?

1980’lerde çocuklar birden bire bir metamorfoz geçirdi. Çocuklar, çocuk edebiyatından uzaklaşıp serüvene, şiddete dayalı, içi boş kahramanların yer aldığı, tüketimin bir parçası olan yayıncılığın ürünleriyle donandı. Ben şimdi sahnenin bu tarafındayım. Sahnenin öbür tarafında rakibim Spiderman, He-Man, Dragon Ball, Pokemon var. Yılda 150 okula gidiyorum. Oralardaki konuşmalarımı onları hicvediyorum. İşte şimdi bu konularda eleştirel kitaplar yazmak istiyorum.

Çocukların sergiye tepkisi ne oldu?

İlgilerini çekti; “babamız, dedemiz neyle oynardı” gözüyle gezdiler. Otomobile, bir Chevrolet arabaya bakar gibi değil de, kağınya bakar gözle bakıyorlar. Ama kendi çocukluklarını arayan ya da “benim de bundan vardı” diyen izleyicilerimiz de var. 📌

“Türkiye’nin kaderini teknolojiyi değil, insanını ekonomiyi, geliştirerek değiştirebiliriz”

Ayşe Kulin, temel eğitimden geçmemiş bir insanı çağdaş topluma katmanın mümkün olmadığını söylüyor: “En ileri teknolojiye sahip telefonları, televizyonları kullananlar, gözlerini kırpmadan töre cinayeti işliyor, çoluk çocuğu öldürüyor. Benim aciliyet listemde eğitim ilk sırada”

19 Mayıs 2009. Türkiye, daha iyi bir dünya için savaşan Türkan Saylan’ın acısını yaşıyor. Bu acı, taziye defteri sayfalarında tarihe kayıt olarak düşüyor. Yazar Ayşe Kulin de tarihe kayıt düşenlerden. “Değerli Hocam, Başöğretmenim” diye seslendiği satırları tamamladıktan sonra gazetecilere bir açıklama yapıyor: “Türkan Saylan’ın hayatını yazıyorum. Bu kitabı yayınlamak benim için misyon oldu.” Ayşe Kulin için Türkan Saylan’ın anlamını, yine kendi sözlerinde buluyoruz: “50 yaşından sonra, ‘artık hocalarla işim kalmadı’ dediğim bir dönemde hayatıma bir hoca girdi ve bana öyle bir ışık tuttu ki, artık ülkemizin çocuklarına çağdaş eğitim veren her kuruluşu destekleyeceğim.”

Eğitimi misyon edinen Elginkan Topluluğu’nun dergisi olarak “Artı 1” de, Topluluk çalışanı Ahmet Yıldız’ın önerisiyle sayfalarında eğitim gönüllüsü Ayşe Kulin ve onun gözünden Türkan Saylan’ı ağırlamak istedi.

Romanlarınızın çoğunda gerçek hayat hikayelerini kurguluyorsunuz. Edebiyat dünyasında bir gazetecilik türü diyebilir miyiz tarzınıza?

Hayır. Gazeteci olmaya çalıştım ama beceremedim. Başarıyı yakalamış bir yazar olarak, başaramadığım bir dalın yöntemini kullandığımı iddia edemem. Benim sadece bazı romanlarım belgesel niteliklidir. Kurgunun içine, gerçekleri yediririm. Romanı okurken belli bir savaşın, belli bir dönemin, belli bir görüşün veya kişinin doğru verilere dayanarak kaleme alınmış gerçeğini öğrenmiş olur, okur.

Ayşe Kulin, kafasında oluşturduğu hikayeyi nasıl vücuda getirir? Ya-

zarken dünyadan kopar mı? Gece vakti uyanıp yazmaya kalkar mı?

Dünyadan kopabilmeme, istesem de olanak yok! Dört oğlum, dört gelinim, yedi torunum var. Kuzinlerim, kuzenlerim var. Gelinler vasıtasıyla edindiğim hısımlarım var. Bir o kadar da sevgili arkadaşım var, taa 60 yıldan beri... Hatta üç aylıkken, komşuluk dolayısıyla birlikte olmaya başladığım ve hiç ayrılmadığım bir kaç arkadaşım var. Akrabam saydığım bu insanlar sık sık mutlu ya da mutsuz olaylarla karşılaşılıyor. Evleniyor, çocuk ya da torun sahibi oluyor ve maalesef hastalanabiliyor, ölebiliyorlar. Onlara “kusura bakmayın, ben şimdi koptum, kitap yazıyorum” diyebilir miyim? Her birinin sevincini de acısını da paylaşmaya koşuyorum. Ayrıca tiyatro ve sinema jürilerinde üyeliklerim oluyor. İmza günlerim, üniversitelerde, liselerde konuşmalarım var. Hayatı dolu dolu yaşayarak yazmak da mümkün! Yazmayı kafaya koydunuzsa, keskin yalnızlıklar şart değil. Ama gece uyuyamadığımda yataktan kalkıp yazdığım, sabah 6’da makine başına oturduğum çok olur.

Daha çok gerçek hikayelerden yola çıkarak yazıyorsunuz... Adı: Aylin, Sevdalinka, Köprü, Füreya... Sırada Türkan Saylan’ın hayatı var. Neden? Sizin için Türkan Saylan kimdir?

Onu, hayata geçirdiği ve benim sonradan adını “Kardelenler” olarak değiştirdiğim, “Çağdaş Türkiye’nin Çağdaş Kızları” projesi için 2003 yılında, doğuya gitmeden önce tanıdım. Birbirimize kanımız hemen kaynadı. Bana gideceğim yöre ve insanlarıyla ilgili çok değerli bilgiler verdi. Benim gözümde, ülkemde ender yetişen, hayatını vatanına, halkına ve hastalarına adanmış değerli bir bilim insanıydı. Dostluğumuz ilerleyince, kendi hakkında bir kitap yazmamı arzu etti. Bu kolay değildi, çünkü hakkında yazılmış çok kitap vardı. Bir süre düşündükten sonra, cüzamlıların dünyasını, onun bana aktaracakları üzerinden yazmaya karar verdim. Ne yazık ki kitabın bitmiş halini göremeden vefat etti.

+

Türkan Saylan başrolü Ayşe Kulin’e verdi!

Turkcell Kardelen Projesi’ne yönlendirmek için bir para ayırmış, Kardelenlerle ilgili bir film çalışması yapmak istemişler. Türkan Hoca, Turkcell’in o dönemki Kurumsal İletişim Bölüm Başkanı Filiz Karagül Tüzün, Çağan Irmak, Türkan Şoray ve ben, Etiler’de bir kahvede buluştuk. Nasıl bir film yapabileceğimizi konuşuyoruz. Bu arada nedense Çağan Irmak senaryoyu yazmakta, Türkan Şoray da filmi yönetmekte ısrar ediyorlar. Ben de, “Bu durumda bana bir iş düşmüyor, bari ben kalkayım evime döneyim,” dedim. Türkan Hoca hemen atıldı: “Aaa, nereye gidiyorsunuz Kulin, siz de başrolde oynarsınız işte!”

Türkan Saylan’ın hayatınıza eğitim misyonu kazandırdığını söylediniz. Bu dönüşümün öyküsünü sizden dinleyebilir miyiz?

Pek çok kişi gibi ben de uzun yıllardan beri ülkedeki eğitim yetersizliğinin ve sistemin yanlışlığının farkındaydım. Arkadaşlarla bir dernek kurmuş, İstanbul Reşit Paşa mahallesinde yaşayan çocuklara ilk, orta ve lise dönemlerinde yardımcı olmaya çalışmıştık. “Bizim İdil” projesini yakından takip etmiştim.

Konuya duyarlıydım. Yoksulluktan dolayı okula gidemeyen kız çocuklarına verilen bursla ilgili kitabı, yani Kardelen’leri yazmak için, doğunun uzak ve yoksul köylerindeki çocukların evlerine girince, hallerini görünce, gerçek, bir tokat gibi çarptı suratıma. İsteyen klişe diye küçümsesin, umurumda değil, temel eğitimden geçmemiş bir insanı çağdaş topluma katmak mümkün olamaz. Bunu o yolculuklar sırasında öğrendim. Türkiye’nin kaderini, ancak önce insanını geliştirerek değiştirebiliriz, ekonomiyi, teknolojiyi değil.

Mağara devrinde yaşayanlara, en son teknolojiyi götürseniz neye yarar? Nitekim en ileri teknolojiye sahip telefonları, televizyonları kullananlar, gözlerini kırpmadan töre cinayeti işliyor, çoluk çocuğu öldürüyorlar. Benim aciliyet listemde eğitim ilk sırada. Bu nedenle, benden yardım isteyen tüm eğitim projelerine yetişmeye çalışıyorum. UNICEF’in İyi Niyet Elçisi olmayı da bu nedenle kabul ettim. Kırsal alan çocuklarına ana okulları açmak için çalışmalara katılıyor, bazı kitaplarının teliflerini bu projeye bağlıyorum. Sevdalinka ve Aylin kitaplarının Boşnakça çevirilerinden gelen geliri de Bosna’daki çocuk ve eğitim yuvalarına bağışladım.

Kız çocuklarına neden “kardelen” ismini koydunuz?

Çünkü bu çocuklar da, tıpkı kış günlerinde toprağı delerek güneşe erişmeye çalışan kardelen çiçekleri gibi, karı ve karanlıkları (hayat karartan töreleri, alışkanlıkları, koyu cehaleti) delerek, onlarla mücadele ederek ışığa koşuyordu. ➔

Eğitim projelerinin çocukların hayatında, kişiliklerinde yarattığı değişimleri, dönüşümleri bizimle paylaşır mısınız?

Okula giden çocukların ve hatta ailelerinin inanılmaz değişiklikler yaşadıklarına şahit oldum. Kız çocuklarının özelliği, öğrendiklerini evlerine de taşıyor olmaları. Okula giden kızların evlerindeki değişikliği de hemen fark ediyordunuz. Hijyene önem veriyor, kaynayan suyun kapağını kapatmayı akıl ediyor, bunun gibi çok küçük şeylerle çok büyük farklılıklar yaratıyorlardı. Çemişgezekli bir anne, kızının yardımıyla okuma öğrenmiş, bir roman okumuştum. Okula, özellikle de üniversiteye giden kızlar, çevrelerinde önce tepki görüyor sonra da saygıyla karşılanıyorlar. Bir ebe namzeti kız, komşuda doğum yapan genç kadının hayatını kurtarmıştı. Kardelenler Projesi'yle okuyan 35 bin kızın her biri öğretmen, ebe, doktor ve hakim olmayabilir. Ama evlenerek evlerinde oturacaklar dahi, yarınlara daha iyi beslenmiş, bakılmış, özen verilmiş çocuklar yetiştireceklerdir. Töreyle kurban edilirken gıki çıkmayan, dünyadan habersiz kızların kitap, gazete okuyabilmesi az şey mi?

Sadece eğitim değil, Türkan Saylan'ı köy köy gezerek ortadan kaldırdığı cüzamla savaşıyla da tanıyoruz. Saylan, bireysel mücadelenin başarısını kanıtlamak anlamında Türkiye'ye neler kazandırdı?

Türkan Saylan hem doktor olarak kendi alanında hem de eğitim alanında, ülkede bir farkındalık yarattı. Dünyadan habersiz birileri cüzamın tedavi edilebilir olduğunu, cüzamlıların aramızda yaşayabileceğini ve kırsal alanlarda kız çocuklarının okula yollanmadığını öğrendi. Duyarlı olanlar, her iki alana katkı için seferber oldu. Türkan Saylan, cüzamla mücadele eden ilk Türk doktoru değil. Bunu söylemek pek çok doktora ve özellikle rahmetli Dr. Ethem Utku'ya haksızlık olur. Fakat doğu illerinde ev ev kapsamlı bir tarama başlatan, cüzamlı sayısını saptayarak tüm bu insanları tedaviye sevkeden o'dur. Toplumun dışına itilmiş cüzamlıların sevgiyle kucaklanması, onlara hiç çekinmeden dokunması, tedavi dönemleri tamamlanınca çoğuna iş, çocuklarına okul bulması, bu kadar kurbanlarını yeniden toplumun içine ve yaşama çekmesi, bence onu çok özel kılıyor. İnsaniyeti; tıp alanındaki başarısı kadar çarpıcı ve önemli! Türkan Saylan, çalışmalarıyla en korkulan hastalığın dahi cesurca ü-

18 Mayıs 2009'da hayata veda eden Türkan Saylan çok değer verdiği cumhuriyetin yolunu açan ilk adımın atıldığı 19 Mayıs günü toprağa verilirken, bizlere bir insanın hayal, tutku ve inançla dünyayı değiştirebileceğini öğretti.

tüne gidilirse, yenilebileceğini gösterdi. Eğitim alanında da aynı cesaret ve tutkuyla, 35 bin kız çocuğunu eğitime kazandırdı. Daha ne yapsın?

"Onu tanımayanlara, ona iftira atanlara, ne kadar haksız olduklarını gösterebilmek için elimden geleni yapacağım" dediniz...

Türkan Saylan hakkında pek çok kitap yazıldı. Kendi kaleme aldığı bir otobiyografisi var. Mehmet Zaman Saçlıoğlu'nun çok geniş kapsamlı bir nehir söyleşi ve hakkında yazılmış pek çok kitapçık var. Ben tekrara düşmemek için, bu kitaplardan çok az alıntı yaparak, sadece insani boyutunu işlemeye çalışıyorum. Türkan Saylan için olumsuz düşünenler, benim kitabımdan yola çıkarak, diğer kitapları da merak eder okurlarsa, hakkında ileri geri konuştukları, yazdıkları bu kişiyi çok yakından tanımış olurlar ve belki insafa gelir, onu takdir ederler.

"Ölümü bile misyonu" değerlendirmenizi açıklar mısınız?

Türkan Saylan, cenazesinde Van'dan, Ardahan'dan, Tunceli'den gelen hastalarından tutun, sağcı, solcu, her partiden ve her görüşten, her yaşta insanı bir ortak paydada buluşturdu. Bu ortak payda insan ve vatan sevgisiydi. Ben hayatımda sadece üç kere bu kadar kalabalık, samimi ve sıcak cenaze merasimine şahit oldum. İlki basın şehidi Abdi İpekçi'nin, diğeri rahmetli vali Recep Yazıcıoğlu'nun cenazesiydi. Fakat her ikisinde de belli bir organizasyon ve hazırlık vardı. Türkan Saylan'ın cenazesi ise, Türk milletinin o güzel insana sevgi ve saygısından dolayı kendiliğinden yola dökülmüş halidir.

Kitap için nasıl bir hazırlık yaptınız? Nasıl bir kurgu düşünüyorsunuz?

Ortaokulu ve liseyi birlikte okuduğu ve hayat boyu hiç ayrılmadığı en yakın arkadaşlarından biri bana yıllarca yazıştıkları mektuplardan örnekler verdi. Bu mektupları değerlendirerek, Türkan Saylan'ın bu güne kadar işlenmemiş insani yönünü yazmaya çalışıyorum. Yazdığım ne kapsamlı bir roman ne de bilimsel bir çalışmadır. Ona vermiş olduğum sözü yerine getirmek adına, elimdeki mektuplardan yola çıkarak, güzel bir insanın portresine birkaç fırça darbesi de ben vuruyorum, hepsi bu. ✚

Ayşe Kulin Kimdir?

Anavutköy Amerikan Kız Koleji Edebiyat Bölümü'nden mezun oldu. Cumhuriyet, Güneş ve Dünya gazetelerinde muhabirlik, dergilerde yazarlık ve yazı işleri müdürlüğü yaptı. Halkla ilişkiler uzmanı, televizyon, reklam ve sinema filmlerinde sahne yapımcısı, sanat yönetmeni ve senarist olarak çalıştı. Bir Tatlı Huzur, Adı Aylın ve Füreye adını taşıyan üç biyografisi, Sevdalinka, Köprü, Nefes Nefese adlı gerçek olaylara dayanan belgesel nitelikli üç romanı, Gece Sesleri adlı bir kurgu romanı, Güneye Dön Yüzünü, Foto Sabah Resimleri, Geniş Zamanlar adlı üç öykü kitabı, İçimde Kızıl Bir Gül Gibi adlı bir anı ve Babama adlı bir şiir kitabı var. Kardelenler adlı çalışmasının gelirini Çağdaş Türkiye'nin Çağdaş Kızları projesine bağışladı.

BIENAL

11. Uluslararası İstanbul Bienali

12 Eylül-8 Kasım 2009, İstanbul

WHW küratörlüğünde düzenlenecek bienal bu yılki başlığını Bertolt Brecht'in Üç Kuruşluk Opera oyunundaki "İnsan Neyle Yaşar?" adlı şarkıdan alıyor. Bienalde 40 ülkeden dünya güncel sanat çevrelerinde tanınan ya da yeni keşfedilen 70 sanatçı ve sanatçı grubunun çalışmalarına yer veriliyor. Bu sanatçıların dokuzu Türkiye'den. Üç ana sergi mekânında 120'yi aşkın proje sergilenecek. Öğrencisi olmadığı için 2003'ten bu yana hizmet vermeyen Feriköy Rum Okulu da ilk kez bir sanat mekânı olarak kullanılacak.

KONGRE

17. Ulusal İnsan Yönetimi Kongresi

9-11 Kasım 2009, İstanbul

Avrupa'nın ikinci en büyük insan yönetimi kongresi olan 17. Ulusal İnsan Yönetimi Kongresi, 9-11 Kasım tarihleri arasında Harbiye Askeri Müze ve Kongre Merkezi'nde yapılacak. Türkiye Personel Yönetimi Derneği tarafından düzenlenen kongrenin sembolü olarak, bugünün kararlarının yarın geri döneceğini hatırlatmak üzere, "bumerang" seçildi. Bu bakış açısıyla insan ve iş yönetiminin ele alınacağı kongrede çeşitli fikirler idari, hukuki, sosyal, psikolojik birçok disiplinin yaklaşımıyla uzmanlarca irdelenecek.

PROJELER

Contemporary İstanbul 2009

3-6 Aralık, İstanbul

Contemporary İstanbul, bu yıl 3-6 Aralık tarihleri arasında dördüncü kez seyircilerle buluşacak. Türkiye'de bugüne kadar yapılan en geniş kapsamlı "modern ve güncel sanat" etkinliği olan Contemporary İstanbul, ülkenin kültürel ve sanatsal yaşamını dünyaya tanıtıyor. Dört gün boyunca sürecek olan Contemporary İstanbul, ulusal ve uluslararası galerileri, tüm dünyadan gelen sanatçıları, koleksiyonerleri, müze müdürlerini, küratörleri, sanat eleştirmenlerini, basın mensuplarını ve sanatseverleri Lütfü Kırdar Uluslararası Kongre ve Sergi Sarayı çatısı altında birleştirecek. Ana etkinliğinin yanı sıra Contemporary İstanbul ülkenin sanatsal gelişimine katkıda bulunmak üzere yıl boyunca tartışma panellerinden, sergilere kadar birçok yan etkinlikleri ve sanat projelerini sunmaya devam edecek.

3. İstanbul Uluslararası Mimarlık ve Kent Filmleri Festivali

5-11 Ekim 2009, İstanbul

Festival, Mimarlar Odası'nın, Uluslararası Mimarlar Birliği (UIA) üyesi 1 milyon 200 mimarla aynı anda kutladığı "Dünya Mimarlık Günü" bağlamında gerçekleştiriliyor. "Mimarlık ve Kent Şenliği" etkinlikleri kapsamında planlanan festival, ülkemizde üretilmiş ve üretilecek mimarlık belgesel ve canlandırma filmlerini teşvik etmesi, desteklemesi; dünyanın diğer ülkelerinde bu bağlamda üretilmiş ve beğeni kazanmış filmlerin seyirciyle buluşmasını sağlayacak. Festival, konuyla ilgili dünyanın her köşesinden mimar, yönetmen ve uzmanların etkinlik kapsamında İstanbul'da buluşmalarına ortam hazırlayacak.

FESTİVAL

*Bize 6 bin yıllık
tarihinin koridorlarını
açan, 86. yıldönümünü
kutladığımız
Cumhuriyetimiz'in
temelindeki adımları
anlatan Dadaşlar kenti
Erzurum'a
ve sonsuz
misafirperverlikleri,
hoşgörülerini için
Erzurumlular'a teşekkür
ediyoruz.*

E.C.A.

SEREL